Proletari din toate țările, uniți-vă !

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățămîntului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățămînt, Știință, Cultură,
Poligrafie, Presă și Edituri

ANUL XIII (XXXIV) Nr. 293 (1 379)
Simbătă 15 noiembrie 1986

8 pagini — 2,50 lei

Sub președinția tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu

PLENARA CONSILIULUI NAȚIONAL AL ȘTIINȚEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

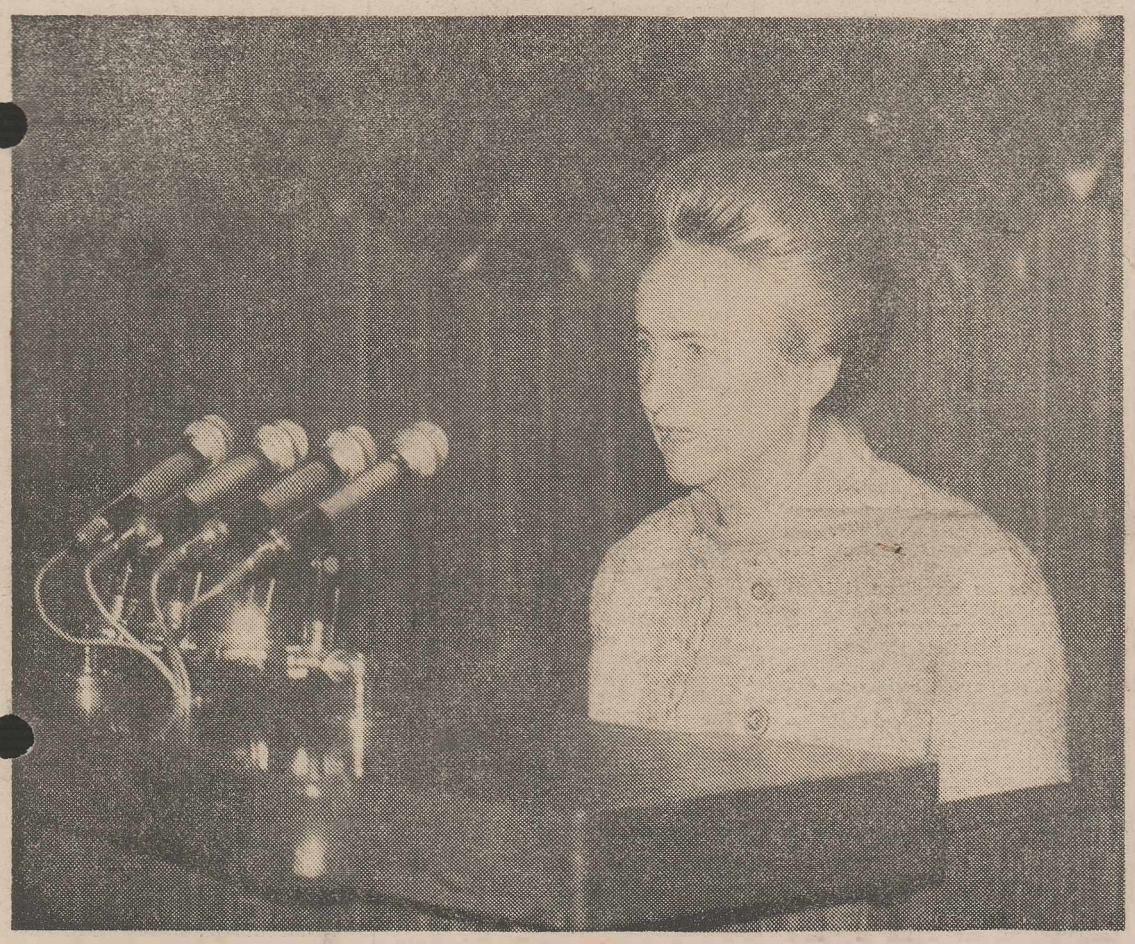

CUVÎNTAREA TOVARĂȘEI ACADEMICIAN DOCTOR INGINER ELENA CEAUȘESCU

Stimați tovarăși,

În actuala etapă de dezvoltare economico-socială a țării, partidul nostru pune sarcini de mare răspundere în fața științei și învățămîntului, care sînt chemate să-și sporească contribuția la transpunerea exemplară în viață a cerințelor noii revoluții tehnico-științifice și ale noii revoluții agrare, a obiectivului strategic stabilit de Congresul al XIII-lea al partidului de trecere a României, pînă în anul 1990, într-un stadiu superior de dezvoltare și de realizare a unei calități noi a muncii și vieții întregului popor.

Recenta plenară a Comitetului Central al partidului, cuvîntarea rostită cu acest prilej de secretarul general al partidului au subliniat, încă o dată, cu putere, necesitatea de a se face totul pentru a asigura îndeplinirea integrală a planului pe 1986 și pe întregul cincinal, pregătirea temeinică a producției anului viitor, pentru participarea mai activă a științei la înfăptuirea Programului partidului. Aceasta impune angajarea tot mai profundă a cercetării științifice în întreaga operă de dezvoltare economico-socială a țării, promovarea susținută a progresului tehnic, sporirea continuă a aportului științei și tehnologiei la dezvoltarea intensivă a economiei naționale și la modernizarea forțelor de producție, la valorificarea tot mai eficientă a întregului potențial material și uman al țării.

În înfăptuirea politicii generale de construcție socialistă, partidul și statul nostru pornesc de la faptul că știința constituie factorul primordial al progresului contemporan, că societatea socialistă multilateral dezvoltată și societatea comunistă pot fi edificate cu succes numai pe baza celor mai înaintate cuceriri ale științei și tehnicii. De aici decurge și necesitatea de a desfășura larg noua revoluție tehnico-științifică și noua revoluție agrară în țara noastră, ceea ce presupune realizarea unor profunde schimbări revoluționare în tehnică, în organizarea muncii, în însuși modul de a gîndi și acționa al oamenilor.

Pornind de la aceste teze și orientări fundamentale ale partidului, plenara noastră trebuie să analizeze cu maximă exigență, în spirit critic și autocritic, atît activitatea desfășurată pînă acum, cît, mai ales, cea pe care urmează să o desfășurăm în viitor, astfel încît cercetarea științifică și învățămîntul să se situeze la nivelul cerințelor actualei etape de dezvoltare a societății românești, să răspundă pe deplin exigențelor puse de partid.

Stimați tovarăși,

După cum este cunoscut, oamenii muncii din patria noastră — sub conducerea organelor și organizațiilor de partid — au obținut în anul 1986 rezultate importante în dezvoltarea economico-socială a țării.

Pe baza realizărilor de pînă acum se poate aprecia că sporul anual al producției industriale va fi de cel puțin 7 la sută. În agricultură s-a obținut o recoltă de peste 28 milioane tone cereale — cea mai mare din istoria României — și s-au înregistrat creșteri însemnate la alte culturi.

Vor fi puse în funcțiune fonduri fixe în valoare de circa 200 miliarde lei, întărindu-se și mai mult baza tehnico-materială a economiei noastre.

Venitul național va crește cu circa 8 la sută, realizîndu-se atît resursele necesare pentru dezvoltarea forțelor de producție, cît și prevederile din domeniul nivelului de trai al populației.

La toate aceste rezultate, o contribuție importantă a adus cercetarea științifică. În acest an au fost asimilate și introduse în producție peste 900 de tehnologii noi și modernizate, iar planul de producție al unităților de cercetare și inginerie tehnologică a fost depășit.

(Continuare în pag. a 2-a)

TELEGRAMA ADRESATĂ TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU,

secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, de participanții la Plenara Consiliului Național al Științei și Învățămîntului

Mult stimate și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu,

Participanții la Plenara Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, întruniți spre a analiza modul de îndeplinire a planului de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic, rezultatele obținute în perfecționarea pregătirii forței de muncă și modernizarea învățămîntului, sarcinile ce revin acestor domenii de activitate în următorii ani ai cincinalului și în perioada de perspectivă, vă adresează dumneavoastră — ctitor al celei mai rodnice epoci de înflorire materială și spirituală a poporului din întreaga sa istorie, făuritor revoluționar al unui destin nou al științei și învățămîntului românesc — cele mai alese gînduri și sentimente de profundă stimă, dragoste și recunoștință ale oamenilor de știință, ale întregii intelectualități a României socialiste.

Vă raportăm, mult stimate tovarășe secretar general al partidului, că, puternic mobilizat de însuflețitoarele programe aprobate de Congresul al XIII-lea, de indicațiile de cea mai mare însemnătate teoretică și practică pe care ni le-ați dat, întregul

PARTICIPANȚII
LA PLENARA CONSILIULUI NAȚIONAL
AL ȘTIINȚEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

(Continuare în pag. a 3-a)

APELUL

participanților la Plenara Consiliului Național al Științei și Învățămîntului pentru dezarmare și pace în Europa și în întreaga lume

Întruniți la București în ziua de 30 octombrie 1986, în cadrul Plenarei Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, pentru a dezbate sarcinile ce revin cercetării științifice și școlii românești în vederea accelerării dezvoltării economico-sociale a patriei, reprezentanții oamenilor de știință, învățămînt și cultură din România au dat o puternică și unanimă expresie convingerii că programele ce le călăuzesc activitatea — ca de altfel planurile de progres și dezvoltare ale tuturor popoarelor — se pot înfăptui cu succes numai în condiții de pace și colaborare internațională, de încredere și cooperare activă între toate statele lumii. În actuala situație internațională, se poate afirma că problema fundamentală a epocii noastre este aceea a dezarmării nucleare și generale, a asigurării dreptului suprem al oamenilor, al popoarelor la existență, la libertate, independență, la viață și pace !

Conștienți de gravele pericole pe care le creează, pentru omenire, înarmările, de contribuția pe care știința și slujitorii ei o pot aduce la oprirea cursei înarmărilor, la progresul continuu și asigurarea viitorului întregii lumi, noi, oamenii de știință și învățămînt din Republica Socialistă România, adresăm savanților, cercetătorilor, intelectualilor de pretutindeni, precum și conducerilor de stat, guvernelor, tuturor oamenilor politici, chemarea de a ne uni eforturile și a conlucra tot mai strîns pentru apărarea păcii — bunul cel mai de preț al omenirii !

Ca specialiști, în măsură să analizăm sub aspect științific, tehnic, strategic și politic efectele a patru decenii de înarmări nucleare, considerăm că a venit momentul să se renunțe cu desăvîrșire la concepția perimată după care armele nucleare ar întări capacitatea de apărare, securitatea națiunilor, că ele ar contribui la menținerea păcii în lume. Considerăm, de asemenea, că Administrația Statelor Unite ale Americii ar trebui să renunțe la programul „Inițiativa de apărare strategică", denumit și „războiul stelelor", care — așa cum arată numeroși oameni de știință și oameni politici, inclusiv din S.U.A. — departe de a spori securitatea vreunei țări, determină, dimpotrivă, o creștere a insecurității, a primejdiei unui război nuclear, dezvoltarea cursei înarmărilor în Cosmos. Apreciem, totodată, că problemele mondiale nu se pot soluționa numai de cele două mari puteri, fiind imperios necesară participarea activă a tuturor statelor și

PARTICIPANȚII
LA PLENARA CONSILIULUI NAȚIONAL
AL ȘTIINȚEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

(Continuare în pag a 8-a)

PLENARA CONSILIULUI NAŢIONAL AL ŞTIINŢEI ŞI ÎNVĂŢĂMÎNTULUI

CUVÎNTAREA TOVARĂŞEI ACADEMICIAN DOCTOR INGINER ELENA CEAUŞESCU

(Urmare din pag 1)

Un rol hotărîtor în obţinerea acestor rezultate a avut **acţiunea iniţiată de conducerea partidului pentru perfecţionarea organizării şi modernizarea proceselor de producţie,** care a cuprins practic toate sectoarele de activitate şi a determinat o puternică mobilizare a forţelor noastre tehnice din cercetare şi producţie, a maselor largi de oameni ai muncii în vederea îndeplinirii şi depăşirii obiectivelor actualului plan cincinal.

În cadrul acestei acţiuni au fost stabilite programe de măsuri concrete, creindu-se comisii pe ministere, centrale şi întreprinderi, pentru modernizarea fluxurilor tehnologice de fabricaţie, îmbunătăţirea pregătirii tehnice şi urmăririi producţiei, ridicarea pregătirii profesionale a forţei de muncă.

Încă din acest an, în prima etapă de realizare a programului, s-a asigurat înnoirea producţiei industriei prelucrătoare în proporţie de 15 la sută, prin introducerea în fabricaţie a unor produse de nivel tehnic ridicat, pentru export şi nevoile interne. De asemenea, întregul spor al producţiei industriale în această perioadă s-a realizat pe baza creşterii productivităţii muncii.

Realizările din acest an ar fi fost, fără îndoială, mult mai însemnate, dacă toate ministerele, centralele, unităţile de producţie şi cercetare ar fi îndeplinit integral prevederile din programele de modernizare.

În unele ramuri şi unităţi s-au inregistrat o serie de restanţe în asimilarea de noi produse. Îndeosebi de maşini şi utilaje, în promovarea tehnologiilor moderne. Au fost introduse în fabricaţie unele produse cu performanţe necorespunzătoare şi costuri ridicate. S-au depăşit consumurile normate la combustibil, energie electrică, metale şi alte materii prime. Proiectarea investiţiilor nu se ridică la nivelul exigenţelor actuale, admiţîndu-se încă soluţii supradimensionate, folosirea de materiale scumpe, aplicarea de tehnologii depăşite. Acţiunea de tipizare şi normare este rămasă în urmă, ceea ce a dus la efecte negative asupra eficienţei producţiei.

Aplicarea, în continuare, a programelor de modernizare şi perfecţionare a organizării producţiei pentru etapa a II-a, pînă în 1988, impune ca cercetarea, împreună cu ministerele, centralele şi întreprinderile să acţioneze în modul cel mai ferm pentru realizarea în întregime a tuturor măsurilor stabilite privind organizarea ştiinţifică a producţiei, creşterea productivităţii şi ridicarea nivelului tehnic al produselor, reducerea consumurilor de materii prime şi materiale şi sporirea eficienţei economice în întreaga activitate.

Perfecţionarea muncii şi eliminarea tuturor neajunsurilor care s-au manifestat în activitatea de pînă acum trebuie să se afle în centrul dezbaterilor plenarei, pentru a se stabili măsuri ferme în vederea îndeplinirii în cele mai bune condiţii a tuturor prevederilor planului tehnic.

Stimaţi tovarăşi,

Pe baza orientărilor adoptate de Congresul al XIII-lea al partidului, s-au elaborat programe speciale în domeniile hotărîtoare pentru dezvoltarea intensivă a economiei naţionale, principalele eforturi trebuind să fie concentrate în direcţia realizării lor exemplare.

O deosebită atenţie trebuie acordată, în primul rînd, **programelor pentru dezvoltarea în continuare a bazei proprii de materii prime şi materiale.**

Trebuie să se acţioneze pentru scurtarea duratei cercetărilor geologice şi pentru trecerea imediată de la prospecţiune la valorificarea zăcămintelor de substanţe utile.

Se vor aplica cu fermitate tehnologiile prevăzute pentru extracţia lignitului, pentru sporirea producţiei interne de cărbune cocsificabil, exploatarea rezervelor de metale neferoase şi alte minereuri nemetalifere. În industria petrolieră se impune accelerarea vitezelor de foraj, intensificarea forajului de mare adincime, îmbunătăţirea radicală a factorului final de recuperare, asigurarea tuturor condiţiilor pentru valorificarea resurselor de hidrocarburi din platoul continental al Mării Negre.

Sarcini importante revin unităţilor de cercetare şi proiectare în asigurarea funcţionării optime a tuturor agregatelor energetice, diminuarea consumurilor tehnologice în centrale şi a pierderilor în reţelele electrice, realizarea programelor de asimilare a echipamentelor şi materialelor necesare construcţiei de centrale nuclearoelectrice, respectîndu-se termenele planificate de dare în funcţiune a acestora.

Se cere mai multă perseverenţă pentru realizarea programelor de valorificare a **surselor noi şi recuperabile de energie.**

În vederea reducerii consumului de combustibil şi energie, trebuie să se analizeze concret situaţia tuturor instalaţiilor tehnologice, îndeosebi a celor mari consumatoare de energie, să se stabilească măsuri pentru modernizarea acestora, pentru creşterea randamentelor energetice în toate ramurile economiei naţionale.

O contribuţie esenţială trebuie să aducă cercetarea la realizarea programelor de valorificare superioară a materiilor prime şi materialelor. În toate ramurile economiei naţionale va trebui să se ia măsuri pentru elaborarea, introducerea şi generalizarea tehnologiilor moderne, asigurîndu-se pe această bază o folosire cît mai bună a materiilor prime şi materialelor, sporirea randamentelor de utilizare a acestora, creşterea coeficientului de transformare a lor în produse finite, reducerea pierderilor.

Un obiectiv important al activităţii de cercetare şi proiectare îl constituie, de asemenea, **realizarea programului de recuperare şi valorificare a materialelor refolosibile,** precum şi a **programului de reconditionare a pieselor de schimb şi subansamblelor** în vederea reintroducerii lor în producţie.

În vederea realizării prevederilor acestor programe care, trebuie considerate minime — este necesar să se introducă şi să se generalizeze tehnologii moderne de valorificare a substanţelor utile conţinute în produsele uzate, în resturile de materiale rezultate din producţie, în haldele de cenuşă, în apele reziduale. De asemenea, trebuie să se elaboreze tehnologii perfecţionate de reconditionare şi refolosire în producţie a pieselor de schimb şi a altor subansamble.

Între priorităţile de bază ale actualului cincinal un loc deosebit ocupă **realizarea programului de ridicare mai accentuată a productivităţii muncii** — domeniu hotărîtor al afirmării superorităţii orînduirii noastre.

În acest domeniu, acţiunea de organizare şi modernizare a evidenţiat însemnate rezerve pentru depăşirea substanţială a prevederilor iniţiale, pentru dublarea acestui indicator pînă în anul 1990. Sarcinile cercetării sînt cu atît mai importante cu cît, pe seama progresului tehnic urmează să se asigure 57 la sută din creşterea planificată a productivităţii muncii.

Este necesar să acţionăm mai hotărît pentru perfecţionarea tehnologiilor, promovarea largă a mecanizării, electronizării şi automatizării, mai buna folosire a forţei de muncă, întărirea ordinii şi disciplinei în producţie.

Un obiectiv hotărîtor în actuala etapă este realizarea **programului de ridicare a nivelului tehnic şi calitativ al produselor.**

Planul cincinal prevede ca, prin extinderea acţiunii de reproiectare şi modernizare, ponderea producţiei la nivel mondial ridicat să depăşească 77 la sută în 1987 şi să ajungă la 95 la sută în 1990, circa 5 la sută urmînd să se situeze peste nivelul mondial. Pe această bază se asigură, în continuare, creşterea competitivităţii tehnico-economice a industriei româneşti, sporirea contribuţiei sale la realizarea exporturilor, la progresul general al economiei noastre.

În industria constructoare de maşini, activitatea de cercetare şi proiectare trebuie să contribuie la reducerea greutăţii produselor, realizarea de utilaje şi echipamente cu performanţe de vîrf, cu fiabilitate ridicată şi consumuri reduse în exploatare, asimilarea unei largi game de circuite integrate şi microprocesoare destinate electronicii şi automaticii, dezvoltarea mai puternică a mecanicii fine.

În domeniul metalurgiei se impune o deosebită preocupare pentru asimilarea de produse cu proprietăţi superioare, a sortimentelor speciale necesare programului petrolier, energetic, nuclear şi aviatic, pentru sporirea gradului de prelucrare a produselor siderurgice. Vor trebui introduse şi extinse tehnologiile moderne de turnare de precizie, de debitare cu plasmă şi laser, de acoperire şi tratare a metalului.

În industria chimică şi petrochimică, trebuie intensificate eforturile pentru adîncirea proceselor de prelucrare şi valorificare eficientă a ţiţeiului, de chimizare avansată a gazului metan şi a altor materii prime, pentru realizarea de sortimente superioare în industria de anvelope, articole tehnice din cauciuc, mase plastice prelucrate, fire şi fibre chimice.

Este necesară diversificarea producţiei de substanţe pure, extrapure, de materiale pentru electrotehnică şi electronică, dezvoltarea mai accentuată a producţiei de medicamente, de coloranţi şi pigmenţi organici pe bază de materii prime din ţară, realizarea unei game largi de produse de mic tonaj cu valoare ridicată la export.

Probleme importante pe linia ridicării calităţii produselor, a valorificării la un nivel superior a resurselor de materii prime naturale şi sintetice din ţară se pun, în continuare, în domeniul industriei uşoare, industrializării lemnului, materialelor de construcţii şi al celorlalte ramuri prelucrătoare.

Unităţile de cercetare şi ingineerie tehnologică trebuie să-şi perfecţioneze activitatea proprie de producţie, concentrîndu-şi atenţia asupra asimilării de produse necesare economiei naţionale, care solicită o concepţie tehnologică deosebită — cum sînt reactivii, intermediarii chimici, pulberile metalice, aliajele speciale, catalizatori, utilaje unicat.

Îmbunătăţirea structurii producţiei şi valorificarea tot mai eficientă a resurselor economiei trebuie să se realizeze în condiţiile gospodăririi cu maximă exigenţă a importurilor de materii prime, materiale şi alte produse.

Analiza recentă a planului pe 1987 a evidenţiat — pe baza normelor de consum şi tipizare — numeroase posibilităţi de reducere sau înlocuire a unor importuri, ceea ce denotă că, la elaborarea propunerilor, întreprinderile, centralele şi ministerele nu analizează cu toată responsabilitatea necesităţile reale. Se impune ca institutele centrale, unităţile de cercetare, împreună cu întreprinderile beneficiare, să acţioneze pentru realizarea şi devansarea prevederilor înscrise în programele de asimilare, în special în domeniul chimiei, petrochimiei şi metalurgiei.

Un rol de mare importanţă revine cercetării ştiinţifice în înfăptuirea **noii revoluţii agrare.** Faptul că se obţin astăzi creşteri însemnate ale producţiei agricole demonstrează ce mari posibilităţi există şi în acest domeniu.

Cercetarea agricolă trebuie să asigure în continuare crearea de noi soiuri de înaltă productivitate de porumb, floarea-soarelui, plante tehnice şi altele, noi rase de animale care dau producţii mari de carne şi lapte, precum şi perfecţionarea metodelor de fertilizare şi pregătire a terenurilor, a tehnologiilor de semănat şi recoltat, a programelor de amenajări funciare.

Acordarea titlului de „Erou al Noii Revoluţii Agrare" Institutului de cercetări pentru cereale şi plante tehnice Fundulea trebuie să constituie un stimulent pentru toţi cercetătorii pentru toate unităţile de cercetare din agricultură, în vederea obţinerii de rezultate cît mai bune.

Este necesar ca activitatea de cercetare şi proiectare să acorde o deosebită atenţie creşterii **eficienţei investiţiilor,** prin utilizarea la noile obiective a celor mai avansate echipamente, tehnologii şi soluţii constructive, să-şi aducă întreaga contribuţie la reducerea cu minimum 20 la sută a consumurilor de materiale la lucrările de construcţii-montaj, pentru folosirea strictă numai a materialelor tipizate.

Trebuie să se pună capăt neajunsurilor care au existat în trecut, cînd s-au folosit materiale scumpe, deficitare, s-au făcut construcţii supradimensionate, grele, ceea ce a dus la creşterea exagerată a costului investiţiilor.

O deosebită atenţie trebuie acordată promovării ferme în toate ramurile economiei a **normării tehnice a consumurilor, tipizării şi standardizării produselor.**

Normarea tehnică trebuie să cuprindă toate categoriile de resurse şi să contribuie efectiv la reducerea mai accentuată a consumurilor specifice, pe baza reproiectării produselor, modernizării instalaţiilor, raţionalizării fluxurilor, eliminării pierderilor tehnologice. Va trebui ca, prin aplicarea fermă a măsurilor prevăzute în programele de organizare şi modernizare a producţiei, să obţinem, în acest domeniu, atingerea rapidă şi chiar depăşirea performanţelor realizate pe plan mondial, asigurînd pe întregul cincinal o creştere a gradului de valorificare a materiilor prime, materialelor, combustibilului şi energiei de cel puţin 30 la sută.

La elaborarea şi aplicarea standardelor trebuie să se asigure ridicarea permanentă a parametrilor tehnici şi calitativi ai produselor, astfel ca acestea să răspundă celor mai exigente cerinţe ale beneficiarilor interni şi externi, să fie competitive cu cele mai bune produse similare realizate pe plan mondial.

Se impune o îmbinare mai strînsă între cercetarea aplicativă şi cercetarea fundamentală — din matematică, fizică, chimie, biologie — pentru a putea spori aportul ştiinţei naţionale atît la înfăptuirea cincinalului 1986—1990, cît şi la asigurarea rezervei de soluţii tehnice necesare dezvoltării economico-sociale a ţării pe perioada următoare, la îmbogăţirea tezaurului de cunoaştere universală.

Cercetarea ştiinţifică trebuie să acorde o atenţie deosebită problemelor legate de perfecţionarea activităţii economice şi aplicarea mecanismului economico-financiar, întărirea autoconducerii şi autogestiunii muncitoreşti, precum şi problemelor sociale, ale asigurării stării de sănătate a poporului, protecţiei mediului înconjurător, creşterii calităţii vieţii.

Noua revoluţie în ştiinţă şi tehnică cere din partea întregului personal de cercetare o atitudine fermă, curajoasă, o viziune profund angajată în practica economico-socială, înlăturarea cu hotărîre a oricăror atitudini de rutină, promovarea unui înalt spirit revoluţionar în gîndire şi acţiune, preocupare susţinută pentru autoperfecţionare, pentru ridicarea nivelului profesional şi politic, pentru cunoaşterea a tot ce este nou pe plan mondial. În actualele condiţii trebuie să urmărim obţinerea unor schimbări cu adevărat radicale, revoluţionare, la dimensiunea marilor cuceriri ale cunoaşterii umane, ale puternicului potenţial tehnico-ştiinţific de care dispunem.

În toate sectoarele trebuie să se acţioneze pentru scurtarea ciclului cercetare-proiectare-producţie. În acest scop, se cer intensificate cercetările în staţii-pilot, iar experimentările să fie efectuate în condiţii care să asigure aplicarea lor cît mai rapidă în producţie.

Totodată, este necesar să constituim colective interdisciplinare, pe obiective prioritare, formate din cercetători şi proiectanţi, cadre din învăţămînt şi producţie, care să răspundă de desfăşurarea tuturor lucrărilor, de la cercetare pînă la aplicarea în producţie şi atingerea parametrilor proiectaţi.

Înfăptuirea programelor speciale adoptate şi, în general, a orientărilor fundamentale ale noului plan cincinal, necesită îmbunătăţirea, în continuare, a activităţii Comitetului Naţional pentru Ştiinţă şi Tehnologie, a institutelor centrale, a tuturor unităţilor de cercetare şi proiectare, asigurarea unei tot mai strînse conlucrări cu centralele şi întreprinderile în scopul promovării progresului tehnic şi ştiinţific în toate sectoarele vieţii economice, întăririi conducerii, îndrumării şi controlului întregii activităţi din acest domeniu.

În cadrul politicii generale a partidului, de participare tot mai activă a României la viaţa internaţională, vom dezvolta în continuare colaborarea tehnico-ştiinţifică cu alte state. În cadrul programelor bilaterale convenite pentru actualul cincinal au fost prevăzute peste 700 obiective de cercetare şi dezvoltare tehnologică, în toate domeniile de activitate.

Ţara noastră participă, totodată, la realizarea unui mare număr de acţiuni cuprinse în Programul complex de colaborare tehnico-ştiinţifică în cadrul C.A.E.R. pînă în anul 2000. Va trebui asigurată o mai strînsă legătură între cooperarea tehnico-ştiinţifică şi cea economică, atît bilaterală, cît şi multilaterală, pentru ca, şi în acest domeniu, să se realizeze cît mai rapid şi eficient ciclul integrat cercetare-producţie.

În perioada care a mai rămas pînă la sfîrşitul anului trebuie să ne intensificăm activitatea pentru a asigura realizarea integrală a sarcinilor pe 1986, pentru pregătirea temeinică a planului pe 1987.

Dispunem de toate condiţiile pentru îndeplinirea exemplară a importantelor sarcini ce ne stau în faţă, atît pe 1986, cît şi pe întregul cincinal. Esenţială este acum organizarea mai bună a muncii, deplina mobilizare a tuturor cercetătorilor, proiectanţilor, specialiştilor din producţie, pentru ca, prin eforturi unite, să găsească noi soluţii mai eficiente, de introducere a progresului tehnic, de perfecţionare a organizării producţiei şi a muncii, la nivelul planurilor şi programelor stabilite.

O sarcină prioritară pentru toţi cercetătorii este realizarea integrală a programului de perfecţionare a organizării şi modernizării producţiei.

Comisia centrală, comisiile pe ramuri, pe judeţe şi pe fiecare unitate de producţie au obligaţia să urmărească înfăptuirea programelor, la toţi indicatorii, şi să ia măsuri ferme pentru lichidarea oricăror întîrzieri şi neajunsuri în această activitate.

Să muncim astfel încît ştiinţa şi tehnologia românească să se afirme — aşa cum ni se cere de partid — drept factori esenţiali în transpunerea în viaţă a hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului, a măreţului Program de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi de înaintare a patriei spre comunism ! **(Aplauze puternice)**

Stimaţi tovarăşi,

Înfăptuirea obiectivelor cincinalului 1986—1990 şi în perspectivă, pînă în anul 2000, impune ca o necesitate obiectivă, perfecţionarea în continuare a învăţămîntului, a întregului sistem de pregătire a cadrelor, de ridicare a nivelului lor profesional, tehnic şi ştiinţific.

Dezvoltarea intensivă a economiei, revoluţia în domeniul ştiinţei şi tehnicii nu se pot înfăptui fără o nouă revoluţie în nivelul de formare a cadrelor, a specialiştilor din toate domeniile. În această privinţă, învăţămîntului îi revine un rol de cea mai mare însemnătate.

Trebuie să valorificăm cît mai bine condiţiile create învăţămîntului din ţara noastră, astfel încît să-şi îndeplinească cu rezultate cît mai bune importantul său rol social, să răspundă pe deplin sarcinilor sporite ce-i revin în actuala etapă — de a fi în permanentă concordanţă cu tot ceea ce este nou, înaintat, în gîndirea şi practica umană, cu schimbările pe care le determină revoluţia tehnico-ştiinţifică contemporană, de a asigura pregătirea de specialişti cu înalte cunoştinţe profesionale, cu o concepţie înaintată despre lume şi viaţă.

România dispune astăzi de un învăţămînt modern, întemeiat pe o concepţie unitară, ştiinţific fundamentată, care aduce o contribuţie esenţială la formarea specialiştilor de înaltă calificare, precum şi la reciclarea şi policalificarea personalului muncitor — proces de importanţă esenţială pentru împrospătarea şi îmbogăţirea cunoştinţelor profesionale.

Pentru perfecţionarea continuă a activităţii de învăţămînt se impune îmbunătăţirea în continuare a programelor, a profilurilor şi meseriilor în care se pregătesc elevii şi studenţii, astfel ca, pe această cale, formarea specialiştilor să se facă în profil larg, pe baza celor mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, în funcţie de cerinţele

(Continuare în pag. a 3-a)

PLENARA CONSILIULUI NAȚIONAL AL ȘTIINȚEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

CUVÎNTAREA TOVARĂȘEI ACADEMICIAN DOCTOR INGINER ELENA CEAUȘESCU

(Urmare din pag. a 2-a)

concrete ale procesului de producție, și să se asigure adaptarea rapidă și în alte domenii.

Se impune ca în activitatea de învățămînt să se acorde o mai mare atenție însușirii cunoștințelor de bază din disciplinele fundamentale — matematica, fizica, chimia, biologia —, la care se adaugă disciplinele cu o puternică înriurire educativă asupra tinerilor, cum sînt limba și literatura română, istoria și geografia patriei. Numai astfel poate fi îndeplinită menirea profund umanistă a școlii de a îmbina preocuparea pentru a asigura absolvenților o bogată pregătire de specialitate și, totodată, un larg orizont științific și cultural.

La temelia întregului nostru învățămînt trebuie să stea ferm cunoașterea și însușirea temeinică a concepției materialist-dialectice și istorice despre lume și viață ,a teoriei revoluționare a partidului nostru, care aplică în mod creator adevărurile generale ale socialismului științific la condițiile concrete din România.

În procesul de pregătire a elevilor și studenților trebuie să se asigure, în continuare, perfecționarea practicii în producție, pentru ca aceasta să asigure formarea deprinderilor necesare exercitării meseriilor în cele mai bune condiții, integrării rapide, cu bune rezultate, în activitatea productivă.

În fața învățămîntului se află sarcina de mare răspundere de a aduce o contribuție sporită la promovarea progresului tehnico-științific în întreaga economie și viață socială, la îndeplinirea programelor speciale din domeniul cercetării științifice. Așa cum sublinia secretarul general al partidului nostru, învățămîntul, cercetarea și producția trebuie să formeze un tot unitar, inseparabil.

O datorie de onoare a școlii a fost și rămîne educația revoluționară, profund științifică și larg umanistă a tinerelor generații. Învățămîntul trebuie să aducă o contribuție hotărîtoare la formarea omului nou, cu o înaltă conștiință revoluționară, comunistă, educat în spiritul dragostei de muncă, de dreptate și echitate socială, de respect și apărare a avuției naționale. Școala trebuie să cultive în rîndul tinerei generații puternice sentimente patriotice, hotărîrea de a servi neabătut țara, partidul și poporul, de a face totul pentru întărirea independenței și suveranității patriei, pentru progresul și înflorirea României socialiste. **(Aplauze puternice, prelungite).**

În cadrul programului general privind asigurarea forței de muncă, dezvoltarea și perfecționarea continuă a pregătirii cadrelor în perioada 1986—1990, Ministerul Educației și Învățămîntului, împreună cu ministerele și alte organe centrale au obligația să asigure actualizarea planurilor anuale și de perspectivă, îmbunătățirea organizării și conținutului activității de ridicare a pregătirii profesionale a cadrelor din toate domeniile, în raport cu noile cuceriri ale științei și tehnicii, cu cerințele dezvoltării economice și sociale a țării. Prin formele prevăzute de lege, de perfecționare și reciclare a cadrelor, trebuie să se asigure, potrivit programului, ca, o dată la 2—3 ani, fiecare om al muncii să urmeze o formă organizată de perfecționare a pregătirii sale profesionale.

Va trebui să se elaboreze, în cel mai scurt timp — așa cum a indicat secretarul general al partidului în cuvîntarea sa de la Congresul Oamenilor Muncii — un program special de perfecționare a cunoștințelor profesionale și tehnice, de însușire și aplicare a cuceririlor științei și tehnicii în toate domeniile.

O mare răspundere pentru perfecționarea întregii activități din învățămînt revine cadrelor didactice, care au obligația să asigure un înalt nivel calitativ întregului proces instructiv-educativ, să se preocupe de perfecționarea continuă a pregătirii lor profesionale, politice și pedagogice, pe baza celor mai noi realizări ale cunoașterii umane în domeniul lor de specialitate, să fie model de ținută și comportare, să participe activ la formarea și educarea comunistă, revoluționară a elevilor și studenților, la întărirea spiritului de ordine și disciplină.

Toate forțele din învățămînt trebuie să fie larg mobilizate pentru a asigura dezvoltarea școlii românești în consens cu progresul științei, cu cerințele noii revoluții tehnico-științifice și noii revoluții agrare, cu imperativele dezvoltării intensive a economiei naționale, ale edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism.

În realizarea obiectivelor fundamentale ale cercetării științifice și învățămîntului, un rol deosebit revine Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, care este chemat să asigure mobilizarea întregului potențial tehnico-științific în scopul realizării integrale a sarcinilor stabilite de planurile și programele pe care le avem pe acest an și pe întregul cincinal, a orientărilor privind dezvoltarea în perspectivă a României pînă în anul 2000.

Consiliul Național al Științei și Învățămîntului în întregul său și fiecare membru în parte va trebui să militeze neabătut, în spirit de înaltă exigență și răspundere, pentru perfecționarea continuă a activității în aceste sectoare deosebit de importante ale construcției noastre socialiste, pentru desfășurarea întregii creații științifice și tehnologice la nivelul cerințelor noii revoluții în știință și tehnică, pentru pregătirea multilaterală a cadrelor necesare tuturor domeniilor vieții economice și sociale, pentru perfecționarea continuă a pregătirii profesionale a oamenilor muncii, pentru ridicarea generală a gradului de cultură și cunoaștere al întregului popor.

Stimați tovarăși,

Acționînd pentru dezvoltarea economico-socială a țării, pentru progresul științei, învățămîntului, culturii, partidul și statul nostru acordă, totodată, o atenție deosebită vieții internaționale, participă activ la eforturile pentru promovarea fermă a politicii de pace și colaborare internațională.

Este cunoscut că, pe plan mondial, se menține încordarea internațională, continuă stările de tensiune, care creează mari pericole la adresa păcii și vieții popoarelor, a întregii omeniri.

Așa cum a subliniat, nu o dată, președintele României, problema fundamentală a epocii noastre o constituie astăzi oprirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, apărarea păcii și vieții popoarelor. Țara noastră acționează cu toată fermitatea în această direcție, militează hotărît pentru înlăturarea pericolului de război, pentru apărarea dreptului vital al popoarelor, al oamenilor — la viață, la pace.

Răspunzînd înflăcăratului apel lansat de președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de la tribuna Marii Adunări Naționale, trebuie să intensificăm acțiunile noastre consacrate păcii și dezarmării, să ne mobilizăm larg forțele pentru a face și mai puternic auzit glasul de pace al României, pentru a afirma voința și hotărîrea poporului român de a lupta cu cea mai mare fermitate pentru a se pune capăt cursei înarmărilor pe Pămînt și în Cosmos, pentru dezarmare, pentru eliminarea pericolului unui război nuclear. **(Aplauze puternice: se scandează îndelung „Ceausescu — Pace!").**

Trăim epoca celui mai mare avînt al gîndirii științifice, a unor descoperiri epocale, care influențează adînc toate laturile existenței umane. În aceste condiții, ne este greu să calificăm altfel decît absurd și lipsit de sens ca o bună parte din strălucitele realizări ale minții umane, ale revoluției tehnico-științifice contemporane să fie utilizate pentru crearea de mijloace de distrugere în masă.

Experiența, viața au arătat cît de periculoase sînt scăparea de sub control a energiei nucleare, utilizarea fără discernămînt a unor substanțe chimice. Marile înfăptuiri ale geniului uman, care au astăzi capacitatea de a modifica profund natura și viața omului, cer din partea oamenilor de știință ca și a oamenilor politici o înaltă conștiință civică și o mare răspundere morală.

Să milităm cu hotărîre pentru ca forțele și mijloacele de cercetare, precum și uriașele fonduri materiale și umane consacrate astăzi înarmărilor să fie orientate spre lichidarea subdezvoltării, a foametei și bolilor, pentru accesul neîngrădit al tuturor popoarelor și, în primul rînd, al țărilor în curs de dezvoltare la cuceririle științei și civilizației moderne!

Oamenii de știință, înțelegîndu-și marile răspunderi ce le revin în lumea de azi, trebuie să-și unească forțele, să-și întărească conlucrarea și, împreună cu popoarele lor, să spună un NU hotărît înarmărilor nucleare, să se ridice împotriva oricăror experimentări și testări cu aceste arme, să determine să se treacă la reducerea și lichidarea treptată a stocurilor de arme nucleare, a oricăror arme de distrugere în masă!

Este necesar, așa cum spunea președintele țării noastre, să se elaboreze un program complex de dezarmare, avînd ca obiectiv central eliminarea armelor nucleare, dar urmărind, în același timp, reducerea și eliminarea și a armelor clasice, convenționale, care nu sînt mai puțin amenințătoare pentru viața și pacea popoarelor.

După cum se știe, la propunerea președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, Marea Adunare Națională a adoptat, în ultima sa sesiune, Legea cu privire la reducerea de către Republica Socialistă România, cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare și la consultarea poporului în legătură cu aceasta, în cadrul unui referendum. Împreună cu întregul nostru popor, oamenii de știință, învățămînt și cultură, vor spune, fără îndoială, un DA hotărît în cadrul acestui referendum, ca o expresie a voinței nestrămutate de a ne angaja cu toate forțele și de a participa activ la cauza dezarmării și păcii. **(Vii și puternice aplauze).**

În acest an — proclamat „An Internațional al Păcii" — oamenii de știință și din învățămînt trebuie să se angajeze cu mai multă hotărîre în acțiuni concrete care să dea expresie voinței ferme a poporului român de a contribui activ la triumful rațiunii și păcii, de a asigura afirmarea unei politici noi, de trecere de la confruntare la rezolvarea numai prin tratative a tuturor problemelor litigioase dintre state.

Pronunțîndu-ne în modul cel mai hotărît pentru dezarmare și pace, să întărim necontenit conlucrarea noastră cu oamenii de știință din celelalte țări în lupta pentru promovarea acestor înalte idealuri și aspirații ale popoarelor, ale lumii de azi!

Să ne adresăm nemijlocit organizațiilor profesionale ale oamenilor de știință, asociațiilor științifice și culturale din toate țările lumii, cu chemarea de a acționa împreună pentru afirmarea politicii de dezarmare, de destindere, colaborare și pace! **(Vii aplauze).**

Acționînd strîns uniți, în cadrul Comitetului Național „Oamenii de știință și pacea", cu întregul nostru popor, cu popoarele iubitoare de pace din întreaga lume, să asigurăm generațiilor de astăzi și generațiilor viitoare pacea, libertatea și bunăstarea, într-o lume fără arme și fără războaie, a colaborării și înțelegerii între națiuni! **(Aplauze puternice).**

Stimați tovarăși,

În încheiere, doresc să-mi exprim convingerea că plenara noastră va dezbate într-un spirit de înaltă răspundere problemele înscrise pe ordinea de zi, că, pe baza concluziilor pe care le vom desprinde, vom putea stabili noi măsuri pentru progresul științei și învățămîntului românesc, pentru legarea lor tot mai strînsă de viață, de cerințele dezvoltării multilaterale a României socialiste, de cerințele promovării păcii și colaborării în întreaga lume. **(Aplauze puternice, prelungite).**

TELEGRAMA ADRESATĂ TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU,

secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, de participanții la Plenara Consiliului Național al Științei și Învățămîntului

(Urmare din pag. 1)

efectiv al celor ce muncesc pe tărîmul științei, tehnologiei și învățămîntului va încheia primul an al cincinalului cu bune rezultate în muncă. Creată la inițiativa dumneavoastră, Comisia centrală pentru perfecționarea organizării și modernizării proceselor de producție, împreună cu comisiile județene, au desfășurat o intensă activitate pentru modernizarea fluxurilor tehnologice de fabricație, îmbunătățirea pregătirii tehnice a producției, organizarea mai bună a gospodăririi materiilor prime și energiei, creșterea calificării forței de muncă. În numele tuturor oamenilor muncii din țara noastră, ținem să vă exprimăm, mult stimate și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, cele mai vii mulțumiri pentru această inițiativă cutezătoare, profund innoitoare pentru toate sectoarele de activitate, prin care revoluția tehnico-științifică contemporană pătrunde puternic, nemijlocit, în toate locurile de muncă.

Însemnate rezultate s-au obținut și pe tărîmul pregătirii pentru muncă și viață a tinerei generații, școala românească fiind pe deplin angajată în formarea unor cadre temeinic pregătite pentru promovarea și stăpînirea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, în strînsă legătură cu programele de dezvoltare economico-socială aprobate de Congresul al XIII-lea al partidului. S-a intensificat, totodată, preocuparea pentru creșterea unui tineret revoluționar, stăpîn pe știința, tehnologia și cultura contemporană, educat în spiritul muncii, al dragostei de țară, al devotamentului nețărmurit față de patrie, partid și popor, față de cauza scumpă a socialismului și comunismului.

Exprimăm, și cu acest prilej, calde mulțumiri, sentimentele de profund respect și aleasă prețuire pe care toți cei ce muncesc pe tărîmul științei și învățămîntului le consacră tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, președintele Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, eminent savant și activist de seamă al partidului și statului nostru, pentru înalta competență și dăruirea revoluționară cu care îndrumă nemijlocit întreaga noastră activitate.

În perioada următoare, slujitorii cercetării științifice și școlii românești, mobilizați de chemările adresate de dumneavoastră, mult stimate tovarășe secretar general al partidului, de sarcinile și îndemnurile cuprinse în importanta cuvîntare rostită de tovarășa Elena Ceaușescu la plenara noastră, își vor spori contribuția la înfăptuirea cu succes a obiectivelor strategice stabilite de partid, pentru ridicarea calității și eficienței întregii activități economico-sociale. În anul 1987, peste 80 la sută din potențialul unităților de cercetare, inginerie tehnologică și învățămînt va fi angajat în îndeplinirea programelor speciale în domeniul descoperirii și valorificării superioare a resurselor de materii prime și energie; exploatării în condiții economice a tuturor zăcămintelor de minereuri, inclusiv ale celor cu conținuturi mai scăzute în substanțe utile; sporirii producției agricole vegetale și animale cu mijloacele agronomiei și biologiei moderne; asimilării de noi produse de nivel tehnic și calitativ ridicat, competitive, în vederea sporirii volumului și creșterii eficienței exportului; accentuării mecanizării și automatizării liniilor și instalațiilor tehnologice pentru creșterea productivității muncii și altele. Învățămîntul își va perfecționa structura în vederea pregătirii în profil larg a cadrelor de muncitori și specialiști, în concordanță cu cerințele dezvoltării economico-sociale, cu cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, va realiza integrarea sa organică cu producția și cercetarea, va acționa mai ferm pentru a conferi întregului proces instructiv-educativ un caracter creator, militant-revoluționar.

În acest fel, știința și învățămîntul se vor angaja puternic în afirmarea deplină a noii revoluții tehnico-științifice și a noii revoluții agrare, ca factori de cea mai mare importanță pentru crearea unei economii moderne, intensive, pentru transpunerea în viață a mărețului Program de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, de înaintare a scumpei noastre patrii spre comunism.

Sîntem hotărîți, mult stimate și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, să răspundem cu cinste marii încrederi pe care ne-o acordați în permanență, să ne situăm la înălțimea măreței Epoci de creație, construcție și progres căreia poporul i-a dat, cu recunoștință și mîndrie, numele dumneavoastră iubit. Ne angajăm să facem totul pentru transpunerea neabătută în viață a politicii interne și externe a Partidului Comunist Român, a României socialiste.

Oamenii de știință, întreaga intelectualitate a țării își exprimă deplina aprobare față de propunerea de reducere unilaterală cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare ale României, în acest an. Răspunzînd cu întreaga noastră conștiință, cu toată căldura inimilor noastre vibrante chemări pe care ați adresat-o poporului de la înalta tribună a Marii Adunări Naționale, vom spune un DA hotărît acestei propuneri, la apropiatul referendum. Vom milita, totodată, cu energie pentru ca și alte state să se alăture României în efortul de a răspunde prin fapte concrete cerințelor, mereu mai imperioase, ale trecerii la dezarmare, și în primul rînd la dezarmare nucleară, făcînd astfel pași hotărîți spre edificarea unei păci trainice pe planeta noastră. Exemplu de abordare constructivă a problemelor dezarmării, întăririi încrederii între state și apărării păcii, noua inițiativă a României dă o puternică expresie voinței de pace a națiunii noastre, prin glasul celui mai iubit fiu al țării, apărător revoluționar neînfricat al libertății și suveranității ei, personalitate proeminentă a lumii contemporane, exemplar Erou al păcii.

Strîns uniți în jurul partidului, al dumneavoastră, mult stimate și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, vom face totul pentru ca cercetarea și școala românească să răspundă pe deplin minunatelor condiții ce le-au fost create, să acționeze ca factori de primă importanță în realizarea măreței opere istorice pe care o înfăptuiți cu strălucire în fruntea partidului și statului nostru — înălțarea României spre culmile civilizației socialiste și comuniste.

Cu aceste gînduri, vă rugăm să primiți, iubite conducător, urarea noastră fierbinte de noi și strălucite succese în multilaterala activitate pe care o consacrați binelui și gloriei țării, înțelegerii și colaborării între popoare, cauzei păcii.

UN MODEL EXEMPLAR

Pregătirea forței de muncă pentru agricultură în județul Olt, județ distins cu titlul de „Erou al Noii Revoluții Agrare"

Considerînd școala ca principal factor în pregătirea forței de muncă pentru nevoile economiei naționale și apreciind cu deosebită satisfacție conferirea titlului de „Erou al Noii Revoluții Agrare" județului Olt, unora dintre unitățile agricole socialiste de stat și cooperatiste din acest județ, precum și din alte localități ale țării, redacția revistei noastre a solicitat sprijinul tovarășei **prof. dr. Elena Bărbulescu, inspector școlar general al județului Olt,** pentru organizarea unei dezbateri cu directori de școli și licee agroindustriale din județ pe tema pregătirii forței de muncă pentru agricultură în unitățile de învățămînt.

Dezbaterea a relevat succesele obținute de unitățile de învățămînt sub îndrumarea Inspectoratului Școlar Județean Olt în pregătirea forței de muncă necesare noii revoluții agrare. În concepția inspectoratului, a conducerii acestuia, școlile Oltului sînt participante și beneficiare active ale procesului de înfăptuire a noii revoluții agrare, ale rezultatelor care s-au obținut în acest domeniu în anul 1986, an în care numărul elevilor, prezenți în campaniile agricole a atins aproximativ 70 000, iar contravaloarea manoperei executate de ei, 60 milioane de lei. Școlile și liceele agroindustriale au suprafețe de teren și ferme care ajung pînă la 300 hectare. Au, de asemenea, pe bază de contract cu unitățile agricole de stat și cooperatiste, întinse suprafețe de teren pe care le lucrează în acord global. În aceste condiții, școlile asigură buna aplicare în viață a principiului integrării învățămîntului cu cercetarea și producția. Pe baza indicațiilor secretarului general al partidului, a măsurilor stabilite de Congresul științei și învățămîntului, a orientărilor din recenta Plenară a Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, a Legii învățămîntului, conducerea Inspectoratului Școlar Județean a luat toate măsurile pentru satisfacerea necesităților de pregătire a cadrelor pentru munca în agricultură, în contextul noii revoluții agrare.

Dezbaterea cu directorii de școli și licee din județul Olt a confirmat tocmai aceste orientări ale Inspectoratului Școlar Județean. La această dezbatere, desfășurată și cu sprijinul tovarășilor **prof. Ion Mateescu, inspector școlar general adjunct, și ing. Dorin Simion, inspector pentru probleme de instruire tehnologică și practică,** au participat: **prof. Ștefan Motcă, directorul Liceului Agroindustrial din Scornicești, prof. Mihail Petrescu, directorul Școlii cu clasele I—X din Studina, ing. Rodica Filip, directoarea Școlii Profesionale Agroindustriale din Corabia, ing. Stelian Basargiu, director adjunct al Liceului Agroindustrial din Slatina, ing. Elvira Groza, directorul Liceului Agroindustrial din Caracal, prof. Petre Orzată, directorul Școlii cu clasele I—X din comuna Vișina.**

Red. : În ce măsură considerați că școlile, învățămîntul din județul Olt și-au adus contribuția, prin pregătirea forței de muncă pentru agricultură, la marile succese dobîndite de județul dumneavoastră în acest domeniu, succese care au condus la conferirea titlului de „Erou al Noii Revoluții Agrare" primului secretar al Comitetului Județean al P.C.R. Olt, întregului județ Olt și mai multor localități de pe raza acestuia ?

Prof. Ștefan Motcă: Tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta în Cuvîntarea pe care a rostit-o la solemnitatea de la Palatul Consiliului de Stat în care, pentru contribuția sa determinantă, creatoare, la progresul multilateral al patriei, la dezvoltarea intensivă și modernizarea continuă a agriculturii noastre socialiste, i s-a conferit titlul de „Erou al Noii Revoluții Agrare", că „Pînă la urmă, oamenii, activitatea lor constituie factorul hotărîtor pentru realizarea noii revoluții agrare !" și că „aceasta presupune nu numai producții mari, ci transformarea a însuși modului de gîndire, de muncă, de viață al țărănimii, al tuturor celor care lucrează în agricultură". Noi, cadrele didactice, cei care lucrăm la Liceul Agroindustrial și la școlile din Scornicești, avem mîndria de a considera că succesele localității noastre, care a fost distinsă cu titlul de „Erou al Noii Revoluții Agrare", sînt și succesele educatorilor, pentru că menirea noastră este aceea de a forma oameni, iar oamenii care lucrează pe ogoarele Scorniceștiului, sînt foștii noștri elevi alături de care, nu o dată, muncesc și actualii elevi. Liceul nostru se află amplasat într-o zonă în care era absolut necesar să fie creată o bază de formare a cadrelor pentru agricultură, pentru transformarea solurilor în așa fel încît să se obțină producții cît mai mari. Liceul a fost înființat în urma indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, cu prilejul unei vizite de lucru care a avut loc în anul 1974. Liceul cuprinde 1 350 de elevi pe care-i pregătește pentru toate meseriile necesare agriculturii din localitate și din localitățile învecinate. Îi pregătim pentru agricultura culturilor mari, pentru zootehnie, horticultură, pomicultură, viticultură, pentru industria alimentară, pentru meseriile de prelucrare a cărnii, a laptelui, a legumelor și fructelor. Specialiștii din fermele agricole și din întreprinderile de industrie alimentară sînt și cei care conduc practica elevilor în producție, ceea ce îi determină să fie pe deplin cointeresați în cît mai buna lor pregătire pentru că la terminarea cursurilor vor lucra alături de ei. Lecțiile de tehnologie se desfășoară în sectoarele productive, iar subiectele lucrărilor de diplomă sînt selectate tocmai din problematica sectoarelor productive.

Red. : Pe această cale realizați și stabilizarea forței de muncă.

Prof. Ștefan Motcă: Pe această cale și nu numai. De exemplu, ne-am îngrijit să anticipăm cît mai corect necesarul de forță de muncă, respectînd, totodată, și principiul policalificării. Atunci cînd facem planurile de școlarizare ținem seama de propunerile unităților agricole din zonă. Apoi căutăm să cultivăm dragostea tradițională a oamenilor de pe meleagurile noastre pentru muncile agricole. În acest scop, am acordat o deosebită atenție formării în liceul nostru a unei baze didactice corespunzătoare unei agriculturi moderne. Cîteva exemple. Avem un atelier de reparat mașini agricole care asigură întreținerea și reparația mașinilor pentru întreoga secție de mecanizare a S.M.A.-ului din Scornicești. O linie de sacrificare a puilor de carne din Scornicești este preluată integral de liceul nostru. La toate meseriile se lucrează numai în cabinete, laboratoare și ateliere. Avem un cîmp experimental pentru cultura plantelor agricole. În legătură cu acest cîmp experimental mi-aș îngădui să afirm că ne facem și noi părtași la titlul de „Erou al Noii Revoluții Agrare", pentru că hibrizii de porumb, floarea soarelui, soiurile de grîu care s-au cultivat în cadrul C.A.P.-ului Scornicești și al altora din împrejurimi cu același tip de sol au fost testate în cîmpul nostru de experiență și s-au dovedit a avea producțiile cele mai mari.

Red. : Ce ne poate spune directorul unei școli rurale cu clasele I—X despre formarea viitorilor muncitori pe care îi solicită noua revoluție agrară ?

Prof. Mihail Petrescu : Ca director al Școlii cu clasele I—X din Studina, localitate care beneficiază de titlul de „Erou al Noii Revoluții Agrare", socotesc deosebit de importantă ideea enunțată aici de tovarășul Ștefan Motcă, anume aceea de a cultiva în rîndul elevilor dragostea tradițională a localnicilor pentru agricultură. Iar Studina, localitate situată într-o zonă cu apă freatică și cu un cernoziom minunat, are o tradiție agricolă cu care se mindrește. Aici avem modelul I.A.S.-ului, model evident superior. Obiectivul nostru prioritar este de a insufla elevilor mîndria că sînt cetățeni ai unei astfel de localități și că, în domeniul agriculturii, se pot realiza prin fapte cu adevărat eroice care să conducă mai departe succesele propriilor lor părinți. Rezultatele producătorilor fermei, mulți foști elevi ai școlii, le-au adus, acest titlu de onoare. Președintele cooperativei agricole de producție, Ion Matei, mi-a fost chiar mie elev. De asemenea, i-am avut elevi pe inginerul șef de fermă, Aurel Buzatu și încă mulți alții. Cum se insuflă dragostea și pasiunea pentru munca de agricultor ? Este un proces amplu și complex care se poate sintetiza greu în cîteva cuvinte. Esențial mi se pare ca însuși cel care educă să aibă această pasiune. Eu însumi am avut dintotdeauna o mare dragoste pentru agricultură și m-am străduit s-o transmit nu numai elevilor, dar chiar și propriilor mei copii. Dovadă faptul că ambii sînt ingineri agronomi, iar unul dintre ei s-a și căsătorit cu o ingineră agronomă. Practica direct productivă are un rol foarte important. Am organizat în școala noastră o seră de patru ari și un solar de dimensiuni respectabile. La I.A.S., avem o fermă de vaci olandeze, cu producții mari, care sînt îngrijite de copii. Avem, de asemenea, un bazin legumicol.

Prof. Petre Orzată: Tot ca director al unei școli rurale cu clasele I—X, susțin și eu ideea subliniată de colegii mei privitoare la cultivarea dragostei pentru muncile agricole. Noua revoluție agrară nu ar putea fi înfăptuită fără oameni care să nu fie pasionați de munca agricolă. Totul este ca noi, profesorii, să le sădim această pasiune elevilor noștri. Avem în școală un colț de orientare școlară și profesională pe care-l considerăm ca eficient și bine gîndit. Dar credem că cel mai bun mijloc de orientare către profesiile agricole îl constituie folosirea exemplului oamenilor muncii din comuna noastră, comună care este un adevărat laborator al pămîntului. Succesele C.A.P.-ului care i-au adus titlul de „Erou al Noii Revoluții Agrare" reprezintă un factor mobilizator. La noi în comuna Vișina, s-a introdus cu mai multă vreme în urmă, atît pe terenurile C.A.P.-ului cît și ale I.A.S.-ului, experiența loturilor record care a fost apoi extinsă pînă s-a generalizat. Este demn de amintit faptul că o parte din culturile de pe loturile record au fost preluate de școală, lucrările de întreținere și de recoltare fiind efectuate de către elevi. Ca să nu mai spun că numai în acest an elevii noștri au recoltat peste 100 tone de tomate.

Red. : În modernizarea agriculturii, în înfăptuirea noii revoluții agrare, un rol de seamă îl joacă îmbunătățirile funciare. Ce ne puteți spune despre preocupările de pregătire a forței de muncă pentru acest domeniu ?

Ing. Rodica Filip : Ca inginer calificat în îmbunătățiri funciare și ca director al Școlii Profesionale Agroindustriale din Corabia, care are o bogată tradiție în acest domeniu, mă simt datoare să mă pronunț. Succesele I.A.S.-ului Corabia nu ar fi fost posibile fără lucrările de îmbunătățiri funciare care s-au efectuat pe terenurile fostului lac Potelu. I.A.S.-ul nostru se încadrează în sistemul de irigații Sadova — Corabia. Prin extinderea acestui sistem combinat cu drenaje și cu lucrări de modelare se elimină deficitul de umiditate din sudul județului, ceea ce asigură sporuri mari de producție la hectar. Pentru astfel de lucrări, școala noastră pregătește muncitori calificați în meseriile de mecanici, mașini și utilaje, terasieri, mecanici de îmbunătățiri funciare, sudori, electromecanici pentru stația de pompare. Dacă mecanicii sînt mai mult necesari în execuție, electromecanicii sînt cei care asigură exploatarea lucrărilor de irigații. Cum îi pregătim ? Împreună cu conducerea întreprinderii patronatoare, Întreprinderea de Execuție și Exploatare a Lucrărilor de Îmbunătățiri Funciare, organizăm desfășurarea procesului de pregătire în meserie, plecînd de la stabilirea cifrei de școlarizare, în funcție de necesarul forței de muncă. Practica în producție a elevilor se efectuează direct pe utilaje, în condiții de șantier. Lîngă școala noastră se află și sediul sistemului de irigații de la Corabia care ne ajută la formarea electrotehnicienilor pentru stațiile de pompare. Elevii fac aici practică în două schimburi, îndrumați de un inginer și de un maistru de la stația respectivă. La lucrările de terasament, elevii sînt repartizați pe utilaje, pe lîngă muncitori cu cea mai bună calificare.

Red : Din cîte știm, Liceul Agroindustrial din Slatina este unul dintre cele mai vechi licee ale județului. Ce ne puteți spune din experiența acestui liceu privind formarea cadrelor pentru agricultură ?

Ing. Stelian Basargiu : Într-adevăr, liceul nostru are venerabila vîrstă de 103 ani. Noi pregătim viitorii muncitori agricoli în meseriile de agronom mecanizator, zootehnist mecanizator, veterinar și economist contabil. Avem o bază materială puternică formată din 30 laboratoare și cabinete și o fermă de producție cu o suprafață de 311 ha, pe care ne-a pus-o la dispoziție I.A.S.-Olt. Această fermă are toate sectoarele necesare cultivării plantelor de cîmp, plantelor tehnice, culturilor mari, reprezentate prin grîu, orz, porumb, floarea soarelui. Toate acestea sînt culturi pentru producerea de semințe. Avem aici loturi de cercetare pe teme de agrofitotehnie, soiuri reprezentative de plante cultivate în județul și în țara noastră. În sectorul zootehnic, avem principalele specii de taurine, porcine, ovine. Urmărim mai cu seamă, în treapta a II-a de liceu, specializarea elevilor direct pe fluxul tehnologic al culturilor agricole, al creșterii speciilor de animale mari și mici existente în unitățile agricole de stat și cooperatiste din județ. Avînd în vedere necesitatea racordării disciplinelor fundamentale și ale celor tehnice la instruirea practică, am urmărit formarea unui sistem de cunoștințe de specialitate în condițiile de climă și sol ale județului nostru. Urmărirea, de exemplu, a mersului vremii, care în acest an a avut un caracter foarte fluctuant și a impus stabilirea unor măsuri deosebite pentru limitarea efectelor dăunătoare ale fenomenelor de secetă, ne-a pus în situația de a le arăta elevilor cum să aleagă soiurile cele mai bune, de a-i învăța tehnologia testării acestora, de a-i ajuta să înțeleagă probleme de selectare a celor mai bune plante premergătoare, a celor mai bune sole, probleme de adîncime, de densitate, de stabilire a regimurilor de irigare etc.

Red. : Evident, pentru atingerea tuturor acestor obiective de formare profesională a elevilor, beneficiați și de sprijinul unor cadre didactice cu o bună calificare.

Ing. Stelian Basargiu: Ca să nu mai amintesc de altele, cred că este semnificativ faptul că profesorii din liceul nostru sînt angajați într-o amplă cercetare științifică, interdisciplinară, privind grîul, porumbul, floarea soarelui, plantele medicinale și aromatice, cercetare la care participă aproape întreg colectivul didactic. Astfel, particularitățile morfologice și biologice ale culturilor sînt studiate de profesorii de botanică. Profesorii de chimie studiază compoziția solului, dozele de îngrășăminte. Cei de mecanizare a agriculturii, metodele și mijloacele mecanizate care participă la realizarea lucrărilor agricole. Cei de fizică, structura și compoziția solului din punct de vedere fizic etc.

Red. : Bineînțeles că nu sînteți singurul liceu agroindustrial din județ cu cadre didactice care manifestă preocupări pentru cercetarea științifică pe teme agroindustriale.

Ing. Elvira Groza : Într-adevăr, nu toți colegii mei au amintit în interventiile lor și de preocupările de cercetare științifică ale colectivelor de cadre didactice din care fac parte. Îmi îngădui cu atît mai mult să întăresc această idee cu cît sînt și inginer la Stațiunea de Cercetări Agricole din Caracal. În domeniul activității de cercetare științifică, avem experiențe pe care le-am plasat atît pe lotul nostru didactic, cît și pe cîmpurile de cercetare ale Stațiunii de Cercetări Agricole. Așa, spre exemplu, profesorii noștri au studiat comportarea a șase hibrizi de porumb cultivați la diferite densități și doze de fertilizare. S-a efectuat, de asemenea, în școala noastră un studiu comparativ al unor soiuri de soia în condiții de cernoziom levigat. Un alt studiu și-a propus diagnosticarea stării tehnice a tractoarelor fără demontare, elevii însiși fiind învățați să facă încă de pe băncile școlii investigații științifice : experiențe privind lucrările de fertilizare, de însămînțare, de observații asupra stării de vegetație, măsurători biologice, analize de laborator etc.

Red. : Alături de aceste frumoase preocupări de cercetare științifică pe care ni le-ați prezentat, ce alte aspecte considerați că sînt caracteristice pentru liceul dumneavoastră ?

Ing. Elvira Groza : Elevii noștri fac practică în sectoarele și atelierele de reparații din cadrul Stațiunii de Cercetare Agricolă și al Stațiunii de Mașini Agricole din Caracal. Ei își însușesc bazele zootehniei în fermele de taurine și porcine ale stațiunii, precum și în microfermele de porci și de iepuri ale școlii. Aici se familiarizează cu regimul de grajd, cu furajarea animalelor pe specii și categorii de vîrstă, participă la mulsul mecanic, la analiza calității laptelui. Pentru agronomi și horticultori avem un lot didactic propriu de 10 hectare, cu principalele specii de legume, de vie și pomi. În aceste sectoare, ei se inițiază în executarea lucrărilor de tăiere, de formare, de corecție și de regenerare, execută lucrări de întreținere și lucrări de combatere a dăunătorilor. Legătura cu marea producție nu o realizăm numai prin aceste 10 ha. Avem și o convenție cu S.C.A. din Caracal prin care liceul nostru a preluat 750 de hectare cu diferite plante din cultura mare. Pentru că stațiunea este specializată în cultura de semințe, atît pentru nevoile interne cît și pentru export, avem satisfacția și posibilitatea să executăm lucrări cu un mare grad de complexitate și care trebuie să fie de bună calitate. În afară de Stațiunea de Cercetări Agricole din Caracal mai executăm lucrări și pentru Asociația Economică de Stat și Cooperatistă Legumicolă din Stoenești, ca și pentru Întreprinderea de Prelucrare Industrială a Legumelor și Fructelor din Caracal. Ne organizăm munca în așa fel, încît elevii să fie prezenți la toate lucrările agricole, începînd de la semănat, trecînd prin întreținerea culturilor și sfîrșind cu recoltarea. În clasa a XI-a, elevii efectuează ore de conducere a tractorului. După ce-și dau examenul, li se eliberează carnete de conducere, și în clasa a XII-a pot să participe la campaniile agricole. Astfel pregătiți, elevii noștri se integrează în producție rapid și fără dificultate, cu rezultate foarte bune.

> „Pînă la urmă, oamenii, activitatea lor constituie factorul hotărîtor pentru realizarea noii revoluții agrare!"
>
> NICOLAE CEAUȘESCU

Din convorbirea cu directori de școli ai claselor I—X și ai liceelor agroindustriale din județul Olt a rezultat, cu prioritate, ideea că, pe lîngă hărnicia, devotamentul, competența și pasiunea cu care cadrele didactice pregătesc elevii pentru munca direct productivă și realizează integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția, un rol important îl are relația de strînsă cooperare pe care școlile au realizat-o cu unitățile economice și de cercetare agricolă. Cu sprijinul și în beneficiul acestora, elevii sînt pregătiți pentru a deveni capabili să răspundă înaltelor exigențe pe care le presupune înfăptuirea noii revoluții agrare.

OCTAVIAN BUZESCU

ORIZONTURI NELIMITATE CUNOAȘTERII ȘTIINȚIFICE

Lumea contemporană se angajează cu o viteză tot mai mare în impetuoasa evoluție a progresului științific determinat de marea revoluție intervenită în conștiința umană, revoluție care cuprinde mereu alte sfere ale producției, ale activității spirituale, transformîndu-le, și, odată cu ele, transformînd omul, modul său de viață, de muncă și chiar felul său de a gîndi, conștiința lui de sine.

Locul miturilor și al utopiilor a fost luat de abordarea corectă, fundamentată științific, de riguroasa concordanță dintre concluzii și fapte, științele naturii fiind una dintre principalele surse ale proiecției în viitor ale omului și ale omenirii.

A devenit astfel, mai evidentă ca oricînd, împletirea organică a progresului științific cu factorii sociali ce-l determină, cu omul însuși, ca centru unde se întretaie liniile de forță ale dezvoltării științei, tehnicii, culturii și istoriei mondiale, în ansamblu. Cunoașterea științifică, aflarea răspunsurilor la nenumăratele probleme pe care le ridică impetuoasa și rapida sa dezvoltare, constituie obiectul interesului unei largi categorii de oameni, tineri și vîrstnici, de cele mai diverse profesii, între care, credem, se află, cu deosebire, cei ce sînt cuprinși în sfera învățămîntului. Este mai necesar ca oricînd să prezervăm libertatea spiritului științific, libera inițiativă a cercetării pentru că ele au fost și vor fi întotdeauna izvorul cel mai fecund al marilor progrese ale științei.

O impresionantă literatură științifică, în care se confruntă între ele o multitudine de concepții, mijloace mass-media, ne pune în contact cu noutățile de ultimă oră ale cuceririlor științei și tehnicii. În aceste condiții, de o însemnătate principială și practică este afirmarea modului materialist de rezolvare a multiplelor probleme legate de dezvoltarea științei și de influența ei asupra formării tînărului, a omului în general, de înțelegere a esenței științei și a omului, a unității organice dintre știință și umanism ca baze obiective ale proiecției în viitor.

Metodologia concepției materialiste oferă posibilitatea unei educații reale, fundamentate științific, străine de utopism și, evident, nu trebuie să pierdem din vedere aceasta atunci cînd este vorba de generația viitoare, de viitorul omului.

Ținînd seama de importanța deosebită pe care o au pentru instrucția și educația tineretului, pentru fundamentarea unei concepții materialist-științifice cunoașterea „la zi" a cuceririlor științei și tehnicii contemporane, revista noastră își propune, începînd cu acest număr, să publice unele opinii privind contribuția diverselor ramuri ale științei la educarea materialist-științifică a elevilor.

MONICA ROBEA

Nu există fenomene ce nu pot fi cunoscute, ci numai care încă nu au fost cunoscute

Pătrunderea noului în știință este un proces anevoios. Inerția, prudența, conservatorismul, fanatismul religios și politic dispunînd de mijloace oficiale de constrîngere au apărat vechiul și au pus, într-un fel sau altul, opreliști în calea afirmării unor concepții sau practici înnoitoare. Istoria culturii omenești este plină de astfel de exemple. Sînt „clasice" în acest sens disputele din trecut în jurul heliocentrismului și evoluționismului, ori cele contemporane, generate de apariția unor discipline de graniță. Pe la jumătatea veacului nostru, genetica și cibernetica erau considerate de către unii științe „reacționare"; adepții lor erau puși la stîlpul infamiei și lucrările lor condamnate oficial. Destule opreliști au cunoscut, de asemenea, ingineria genetică și bionică, iar în jurul bioenergeticii, biocomunicării, cosmobiologiei și tezei privind panspermia dirijată plutește, dacă nu direct, acuzația de înșelătorie, măcar cea de fantasmagorism.

Împotriva tuturor adversităților și neînțelegerilor, noul și-a croit și își croiește un drum sigur. Progresul unor discipline, perfecționarea continuă a aparaturii și a tehnicilor de investigație, confirmarea practică a unor teorii considerate altădată imposibile, repun treptat noul în drepturile sale. Genetica și cibernetica au devenit azi discipline școlare; ingineria genetică și bionica își confirmă strălucit tezele și realizările, găsindu-se nu departe de „clasicizare"; bioenergetica și biocomunicarea, deși evoluează mai lent (harta structurii celulare și a activității nervoase continuă să aibă multe pete albe), au început să aducă, după 1970, dovezi convingătoare și să fie introduse în cercetarea științifică și în învățămîntul superior din unele state; cosmobiologia și panspermia dirijată adună adepți și dovezi, pregătindu-se să devină, la începutul viitorului mileniu, o preocupare constantă a oricărei civilizații tehnologice.

Ca educatori comuniști, chemați să facem tinerei generații o instrucție și o educație în spirit materialist-dialectic, ce atitudine trebuie să adoptăm față de nou, față de aceste discipline de graniță care, deși n-au pătruns în manualele școlare, sînt și la noi popularizate prin mass-media și, deci, accesibile elevilor noștri?

Deontologia didactică ne impune să respectăm programele și manualele, ultimele fiind menite să oficializeze acele noțiuni și teorii confirmate prin scurgerea anilor și acceptate în linii largi de opinia științifică; cu toate acestea, rezultatele revoluției științifice și ale exploziei informaționale din ultimii ani sînt, din ce în ce mai mult, preluate de disciplinele de învățămînt.

Cel puțin în domeniul științelor cu aplicabilitate concretă și imediată (biologia, fizica, chimia), putem remarca viteza cu care se impun concepții și tehnologii noi și se aduc critici, amendamente ori infirmări unor ipoteze privind, de pildă, originea universului, a vieții, a omului, structura materiei, psihismul, tezele mecanicii cuantice relativiste etc.

În această situație, cum e recomandabil să facem cunoscute elevilor cele mai noi cuceriri ale științei?

Pe de o parte, avem datoria să consolidăm o cultură generală structurată pe o **anumită** programă școlară, corespunzînd unor anumite cerințe ale didacticii, iar pe de alta, să încurajăm curiozitatea, creativitatea, deschiderea spre nou și viitor a elevilor, pentru a nu fi acuzați mai tîrziu de dogmatism și pentru a nu intra în contradicție cu principiile enunțate de clasicii marxismului după care, fără libertatea gîndirii și a cercetării, progresul științei și al societății nu e cu putință.

Nu e recomandabil să dăm credit unor „teribilisme" științifice, dar nici să refuzăm, din spirit de „disciplină" didactică, rău înțeleasă, demersurile noului. Atunci cînd unor fenomene care țineau pînă acum 30–40 de ani, de domeniul mistic-obscurantist (magie, vrăjitorie, spiritism), știința a început să le dea o explicație **strict** științifică, nu e de conceput ca un educator modern să le acorde numai un statut de superstiții și să le combată ca atare. Iată de ce este necesar să dezvoltăm la elevi orizontul cunoașterii interdisciplinare, să promovăm dialogul pe marginea noutăților, a ipotezelor recente, a disciplinelor nou constituite. Dezbaterea științifică, liberă și critică a disciplinelor de graniță, transformarea lor, atunci cînd e cazul, într-un aliat în vederea combaterii practicilor agnostice, dar și a suficienței științifice (credința că știm absolut totul) — la fel de primejdioasă pentru un om modern — sporește prestigiul educatorului și întărește încrederea elevului în forța științei, consolidîndu-i convingerile materialist-dialectice.

Atitudinea ateistă modernă constă în aceea de a face să pătrundă luminile explicațiilor științifice în acele redute ale concepției religioase care speculează punctele vulnerabile din cunoașterea umană, dar pe care azi informatica, teoria cuantică și ultimele progrese în neurofiziologie se străduiesc să le înlăture.

Clubul curioșilor, cercul de educație ateist-științifică și cel de inventică, inițiate aproape în fiecare școală, dezbătînd unele probleme ale acestor discipline, aduc contribuții la înțelegerea unor fenomene aparent „misterioase", iar implementarea informațiilor de ultimă oră în economia unor lecții, asigură o viziune modernă și prospectivă pregătirii științifice a elevilor.

De pildă, lecțiile de fizică legate de capitolul energie, ori cele de anatomie, rezervate fiziologiei sistemului nervos, constituie un prilej pentru a sublinia progresele în bioenergetică și în neurofiziologie.

Printr-o mai bună colaborare a biologiei cu tehnologiile care se studiază în școală, primele mari succese obținute de bionică pot fi exploatate atît pentru stimularea unor noi „idei" tehnice originale, cît și pentru demonstrația concretă că omul poate aplica „consonantist" (ca să folosim un termen al primului cibernetician din lume, medicul român St. Odobleja) modelele și brevetele naturii. Genetica moleculară studiată în școală va fi un punct de pornire pentru introducerea elevilor în ingineria genetică, domeniu fascinant, aproape demiurgic, care demonstrează puterea nelimitată a creativității umane și asigură soluții pentru rezolvarea unor importante probleme biologice și economice în viitor. Studiul radioactivității poate rezolva unele aspecte incerte ale istoriei privind datarea cronologică a unor obiecte sau construcții, poate confirma sau infirma semnele cunoașterii și aplicării energiei atomice cu mult înainte de (re)descoperirea ei „modernă" (tectitele) și elucida fenomene misterioase relatate de biblie (cum ar fi distrugerea Sodomei și Gomorei) ori consemnate de tulburătoarele dovezi materiale ale unor civilizații apuse, africane și amerindiene. Chimia, aplicată unor probleme de biologie (biochimia), poate aduce clarificări importante, de pildă, în unele domenii ale relației între plante și animale, dintre plantele dintr-o fitocenoză (alelopatia, atragerea și respingerea unor specii), sau rolului apei în procesele vieții (apa vie și apa moartă), punînd capăt unor legende și eresuri.

Spațiul nu ne permite să extindem exemplificările și să aprofundăm aspectele metodologice. Din tot ce am sugerat, se desprinde o concluzie limpede.

Între sarcinile fundamentale ale educației științifice de azi sînt — așa cum preciza secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceausescu — pătrunderea și dezlegarea tainelor naturii întrucît „nu există fenomene ce nu pot fi cunoscute, ci numai care încă nu au fost cunoscute, dar care pot fi cunoscute prin munca și gîndirea omului".

Încurajînd gîndirea creatoare, cercetarea, asaltul noului, așa cum o cerea tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu la Plenara Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, vom forma un tînăr care va scoate din vocabular expresia „nu se poate", un apărător pasionat al progresului tehnico-științific, creator în sensul cel mai larg și nobil, al unei lumi raționale și fericite, unde omenia, inteligența și practica se vor alia pentru a da o dimensiune și o calitate nouă existenței și condiției umane.

Prof. dr. TUDOR OPRIȘ

Genetică și evoluție

După ceva mai mult de un secol de la apariția lucrării lui Darwin „Originea speciilor", evoluția este una dintre marile certitudini ale științei. Nu există nici un fapt care să invalideze această teorie. Iar fiecare dintre marile performanțe ale geneticii iluminează din alte unghiuri complexitatea proceselor care au generat tot ceea ce se numește viață. Dar, oricît ar părea de bizar, mereu mai mulți biologi pun la îndoială actuala teorie asupra resorturilor primare ale transformării (nu ale evoluției ca atare). Conform teoriei sintetice a evoluției — teorie derivată din darwinism — evoluția a fost condiționată de 2 factori majori: de **mutații** și de **selecția naturală**. Mutațiile au constituit „materia primă" asupra căreia a acționat permanent selecția naturală. Ea, selecția naturală, a fixat, în funcție de circumstanțele mezologice, genele și, implicit, caracterele ce vor defini o specie. În spiritul acestei teorii, toate genele (caracterele) sînt avantajoase. Deci, nu există gene neutre selectiv.

Teoria trebuia să explice și speciația și diversificarea populațiilor unei specii. Ea a fost acceptată cu entuziasm cîteva decenii (mai are partizani, puțini, este adevărat, și acum). Încă din deceniul al șaselea, s-au conturat rezerve asupra validității teoriei. Prima spărtură în trama teoretică a teoriei a fost realizată de Kimura. Pornind de la descoperirile geneticii moleculare, el a dezvoltat teoria nedarwiniană a evoluției, teorie care reducea rolul selecției naturale. El afirma că numeroase gene s-au fixat în absența selecției naturale. Dovadă, prezența, în aceeași populație, a numeroase variante ale unei singure gene (alele).

Dacă selecția ar fi triat noile variante oferite de hazard (mutații), ea ar fi păstrat numai genele avantajoase. Or, cu puține excepții, nu s-a putut descoperi avantajul pe care îl conferă o genă specifică.

A venit apoi genetica moleculară cu o nouă tehnologie (tehnologia ADN-ului recombinant), care a spulberat multe dintre concepțiile geneticii clasice — o nouă și șocantă imagine a genei, o nouă perspectivă asupra mutațiilor, inclusiv asupra mecanismelor de reparație a leziunilor ADN-ului..., o nouă dimensiune a biologiei umane. Genetica a încetat să mai fie o zonă a speculațiilor, pentru a fi, ceea ce a vrut întotdeauna să fie, o știință exactă, cu mereu mai puțin spațiu pentru ipoteze neverificabile.

Este evident că biologia are nevoie de o nouă teorie a evoluției. De o teorie largă, capabilă să îmbrățișeze, într-un tot, datele cunoscute — certe sau probabile.

Cîteva premise au și fost stabilite: toate speciile au un punct de plecare comun. Dacă nu ar fi așa, nu s-ar putea explica unitatea de organizare a universului genetic al speciilor — aceeași structură a informației genetice, aceeași organizare a genei, deși există excepții de amănunt, ele nu infirmă aserțiunea, de transmitere a mesajului genetic din nucleu în citoplasmă, același mod de sinteză al proteinelor; toate speciile au un număr oarecare de gene comune. Acest număr pare să fie proporțional cu distanța filogenetică (două specii sînt cu atît mai asemănătoare cu cît sînt mai apropiate filogenetic); deși resorturile primare ale speciației sînt ipotetice, se poate admite că evoluția s-a realizat și prin recombinare genetică și prin mutație, mai exact prin duplicație genetică. Structura globinei demonstrează acest fapt; diversitatea populațiilor umane — și nu numai a lor — este produsul unei multitudini de procese — a mutațiilor genice, a recombinării, a proceselor genetice întîmplătoare, a amestecului între grupe genetice diferite, fiecare cu propria ei experiență evolutivă. Variabilitatea genetică a speciei este imensă. Iar fiecare individ este, prin jocul genelor, un unicat. S-a spus de nenumărate ori că evoluția este și continuă succesiunea de evenimente irepetabile.

Ultimele argumente au fost aduse de ingineria genetică.

Transferul de gene și modificarea caracterelor genetice ale organismului gazdă nu ar fi posibile dacă speciile nu ar avea un univers genetic fundamental similar.

Evoluționismul, ca fapt, nu mai are nevoie de argumente. A contesta evoluția înseamnă a lăsa spații libere creationismului (nu există altă alternativă). Ori creationismul nu aparține științei. Firește, există și vor exista multe îndoieli asupra itinerarului vieții. Dintre cele două miliarde de specii care au populat Pămîntul — este o simplă evaluare, niciodată verificabilă — a rămas ceva mai puțin de 0,2 la sută. Tot ce vor putea face paleontologia și genetica este să reconstruiască ipotetic arbori filogenetici. Ei vor ilustra, cu un grad mai mare sau mai mic de probabilitate, momentele cheie ale evoluției. Sub raport filozofic va fi suficient.

În viitorul apropiat, vom înțelege din alte unghiuri evoluția și variabilitatea individuală. Este deja o certitudine că evoluția nu a fost orientată. Speciile s-au transformat cum s-a putut și nu cum ar fi fost mai bine. Fiecare specie este, într-o mare măsură, produsul hazardului — putea la fel de bine să apară sau nu, putea să apară și să se stingă după o efemeră supraviețuire. Aceste evenimente sînt valabile și pentru istoria hominidelor. Nimic nu a anunțat emergența speciilor Homo. Dacă nu ar fi avut loc divergența hominide-cimpanzeu, Pămîntul ar fi fost ocupat de o altă specie, apropiată sau îndepărtată de noi. Oricum, o altă specie. Și, istoria vieții ultimelor milioane de ani ar fi fost fundamental diferită. Trebuie să reevaluăm hazardul și să-i dăm dimensiunile lui reale. Dacă nu ar fi survenit un singur accident genetic, reducerea numărului de cromozomi de la 48 la 46, linia hominidelor rămînea o simplă speranță. Dacă nu se adăugau alte remanieri cromozomiale, specia Homo sapiens ar fi arătat altfel — imposibil de spus cum. Dacă mediul ar fi fost alterat, întreaga evoluție ar fi fost împinsă pe alte drumuri. Dar, așa cum s-a afirmat deseori, în natură, ceea ce se întîmplă, se întîmplă. Și omul a apărut și a evoluat prin jocul permanent al hazardului.

Evoluția speciei Homo sapiens s-a terminat. De altminteri, de cel puțin 100.000 de ani, nu au mai avut loc transformări morfologice majore. Viitoarele modificări vor fi aduse de ingineria genetică. Desigur, gene naturale sau gene artificiale vor fi inserate în embrioni și vor fi transferate de la un organism la altul și de la o specie la alta. Cu consecințe greu de prevăzut. Este cert că vor fi corectate numeroase tulburări genetice. Deși dificultățile vor fi imense, primele tentative sînt iminente. Se presupune apoi că vor fi ameliorate o serie de caractere normale — înălțimea (s-au și născut soareci giganți, proveniți din animale tratate cu hormon de creștere de sobolan), memoria, inteligența se va predetermina sexul viitorului copil, va fi urmărită dezvoltarea intrauterină. Se pot creiona nenumărate scenarii, multe aparent imposibile, ca o dovadă a geniului creator al speciei noastre. Firește, fiecare mare performanță a științei va pune întrebări șocante și va cere soluții cu totul noi. Dincolo de toate incertitudinile, genetica va da noi dimensiuni lumii. Prin genetică ne vom cunoaște și îi vom cunoaște și pe ceilalți oameni și vom confirma opera evoluției, dacă vom considera că trebuie prelungită în acord cu propriile noastre aspirații.

Dr. CONSTANTIN MAXIMILIAN
Institutul de Endocrinologie „C. I. Parhon" din București

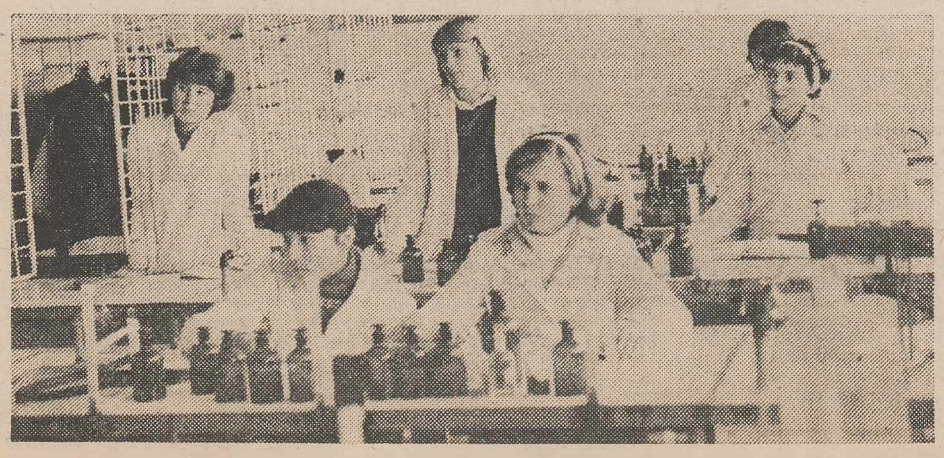

Colaborare din prima zi a şcolarităţii

La opera de făurire a omului nou contribuie un complex de factori : particularităţile dezvoltării fizice şi psihice ale copilului, condiţiile de muncă şi viaţă, climatul socio-afectiv al familiei, sistemul şi caracterul relaţiilor interumane pe care el le stabileşte, nivelul de instruire, de educare pe care-l atinge fiecare individ. Dar între aceşti factori, cu o pondere specifică şi activă, de care depinde într-o măsură considerabilă caracterul şi orientarea procesului de formare a personalităţii şcolarului, este familia. Influenţa imensă a familiei se explică, în primul rînd, prin nevoia intimă, nativă a copilului de existenţa şi dragostea părinţilor.

Ataşamentul, dependenţa, cerinţele copilului faţă de părinţi cunosc o evoluţie complexă : de la necesităţi de ordin fiziologic, material, la cele din domeniul psihologic, moral, afectiv.

Şcoala socialistă românească şi-a înscris, printre obiectivele sale, acordarea unei asistenţe pedagogice sistematice părinţilor, în vederea educării comuniste a tineretului şi asigurării unei permanente colaborări cu familia elevilor.

Părinţii trebuie ajutaţi să înţeleagă faptul că şcoala marchează în viaţa copilului o nouă etapă, de o covîrşitoare importanţă în devenirea personalităţii sale. De aceea, nu numai copilul, ci şi părinţii este necesar să se pregătească temeinic pentru întîmpinarea acestei etape şi să continue zi de zi să se ridice la înălţimea exigenţelor cerute de instrucţia şi educaţia şcolarilor.

Fiecare copil păşeşte pragul şcolii cu impresii, dorinţe, visuri foarte diferite. Atitudinea micilor şcolari faţă de şcoală, de învăţătură, depinde de gradul realizării visurilor şi aşteptărilor fiecăruia. De aceea este extrem de important ca viitorul elev să-şi formeze, de la început, o imagine corectă despre şcoală.

Chestionînd un număr de 120 de elevi din clasa I asupra semnificaţiei şcolii pentru ei, am primit răspunsuri care se pot grupa astfel : prima grupă de elevi, 63%, afirmă în esenţă că „la şcoală e interesant pentru că se învaţă lucruri noi"; a doua grupă, 22%, afirmă că „la şcoală e plăcut, vesel, sînt mulţi copii şi ne putem juca" şi, în sfîrşit, cea de a treia grupă, 15%, spun că „la şcoală e greu, tovarăşele învăţătoare sînt exigente, dau lecţii multe". Şi trebuie să adăugăm, de asemenea, un fapt deosebit de semnificativ : tocmai dintre copiii din ultima grupă, încă din primele zile, se „remarcă" cei care nu sînt disciplinaţi, nu-şi fac temele, intră în conflict cu învăţătoarea şi colegii, încep să lipsească nemotivat.

Este important ca elevul să vină la şcoală cu dorinţa şi speranţa de a obţine rezultate frumoase şi în cazul în care aceste aşteptări nu se realizează, primii paşi în viaţa de elev sînt marcaţi de dezamăgire. Depinde şi de părinţi ca micul şcolar să poată înţelege corect rolul de elev, să se obişnuiască cu gîndul că la şcoală, pe primul plan, este munca perseverentă de învăţătură şi nu jocul, ca la grădiniţă. Orice părinte trebuie ajutat să înţeleagă că la toate vîrstele şcolarităţii învăţătura, ca formă esenţială de muncă, este un factor hotărîtor nu numai pentru dezvoltarea intelectuală, ci şi pentru cea morală a copilului. Iar atitudinea elevului faţă de şcoală, profesori, colegi va depinde în bună măsură — cel puţin în primele clase — de succesele sau eşecurile sale la învăţătură. De aceea este necesar ca şcoala să ajute fiecare familie să-şi aducă o contribuţie esenţială la organizarea activităţii de învăţare a şcolarului mic, pentru ca ea să devină izvor de bucurie, de încîntare, datorită procesului de cunoaştere, de descoperire a noului, prin care copilul îşi formează deprinderile de muncă, îşi dezvoltă voinţa, sentimentele, gîndirea, limbajul. Este, de asemenea, necesar ca părinţii să ştie că la vîrstele mici, în perceperea lumii, în activitate, foarte importantă este starea afectivă. Şi de aceea, copilul, înainte de a înţelege importanţa activităţii de învăţare, trăieşte sentimente nenumărate legate de acest proces şi prin aceasta el se maturizează şi treptat ajunge la înţelegere. Aşa se face că încă din primele zile de şcoală asistăm la atitudini foarte diferite ale unor copii faţă de învăţătură : acei copii care obţin rezultate bune sînt lăudaţi de învăţător, cu fiecare zi depun eforturi mai mari, pentru a avea prilejul să retrăiască sentimente de mîndrie şi satisfacţie. Dacă însă învăţătura îi aduce suferinţe, copilul va manifesta lipsă de interes faţă de şcoală.

Învăţătura, pentru elevii din primele clase, este o activitate foarte complexă şi fiecare copil are ritmul său propriu de adaptare la cerinţele şcolii, fiecare simte necesitatea de a fi stimulat, îndrumat, ajutat.

Studiul efectuat de noi asupra unui lot de 80 de elevi din clasa I, cu rezultate foarte bune la învăţătură, şi asupra unui alt lot, tot de 80 de elevi, cu rezultate slabe, a evidenţiat rolul important al acestui ajutor, la începutul activităţii. În prima grupă, copiii au fost ajutaţi : 70% de mame; 15% de taţi; 7% de bunici, fraţi ; 10% învaţă fără ajutor : în cea de a doua grupă, copiii sînt ajutaţi : 20% de mame; 3% de taţi; 19% de fraţi, bunici; 58% nu primesc nici un fel de ajutor la pregătirea lecţiilor.

Specificăm că ajutorul acordat se referă la crearea condiţiilor de învăţare, respectiv regimul de muncă şi odihnă, încurajarea copilului, cultivarea încrederii în forţele sale, fără tendinţa de a efectua temele în locul copilului.

Graba cu care unii părinţi pedepsesc şcolarul pentru o notă mică, fără să se preocupe de înţelegerea cauzelor, a condiţiilor în care au fost obţinute rezultatele necorespunzătoare nu este deloc recomandabilă. Copilul trebuie ajutat să depăşească dificultăţile. Fără a subestima notele care se dau copilului pentru activitatea lui, nu trebuie însă nici exagerat rolul lor. În acest ultim caz, unii copii ajung să înveţe numai pentru note, nu simt bucuria şi plăcerea de a învăţa lucruri noi, sînt stresaţi, ajungînd uneori pînă la adevărate nevroze.

În loc de întrebări de rutină, dar adăugătoare adeseori de atîtea temeri : „ce notă ai luat astăzi ?", este mai pedagogic ca părinţii să se intereseze „ce a aflat, a realizat astăzi nou şi interesant copilul la şcoală". Şi, ca urmare, accentul se va pune pe cultivarea intereselor cognitive, pe eforturile accesibile fiecărui elev.

Atitudinea de intransigenţă fără drept de apel a unor părinţi, transformarea lor în judecători şi a copiilor în acuzaţi trebuie cunoscută şi corectată de şcoală. Părinţii trebuie îndrumaţi să acorde mai multă atenţie cunoştinţelor reale ale copilului, nivelului de pregătire şi evoluţie al acestuia şi mai puţin notelor din catalog.

Cultivarea conştiinciozităţii, a punctualităţii, responsabilităţii, a dragostei faţă de învăţătură şi muncă la şcolari, sînt obiective de bază ale colaborării şcolii cu familia elevului din ciclul primar. Marea maleabilitate şi receptivitate a copilului la vîrsta şcolară mică permite educarea unor aspecte esenţiale pentru evoluţia ulterioară a elevilor.

Conf. univ. dr.
STELIANA NĂSTĂSESCU CRUCERU
Universitatea din Bucureşti

Climatul familial şi rolul lui în educaţia copiilor şi adolescenţilor (I)

Pentru descendenţi, pentru copii, familia este „problema de a fi sau a nu fi" prin faptul că ei se situează, prin naştere, într-un grup destinat să le asigure întreţinerea, securitatea, prima educaţie, cum spune marele psiholog francez Henri Wallon. Familia este deci cel mai apropiat şi adecvat mediu de structurare intelectuală, afectivă şi volitivă a personalităţii copiilor.

Încă de la întemeierea unei familii, în cadrul acesteia se instalează un climat specific, determinat de personalitatea, de stilul caracteristic de viaţă al membrilor ei — începînd cu cel al soţilor — şi, mai ales, de relaţiile care se stabilesc între aceştia : biologice, psihologice, morale, economice, juridice, culturale etc.; cele dintre generaţii — la nivelul aceleiaşi generaţii (părinţi ; bunici ; copii; alte rude) şi între generaţii diferite (părinţi-copii; bunici-copii ; părinţi-bunici).

În statul nostru, familia, ocrotită prin lege, are create condiţii optime pentru realizarea educaţiei tinerelor generaţii în spiritul eticii şi echităţii socialiste. Marea majoritate a părinţilor — oameni ai muncii, angajaţi plenar şi responsabil în impresionanta operă de edificare a socialismului — oferă, prin devotamentul lor faţă de politica partidului nostru, prin modul exemplar în care îşi fac datoria, prin respectarea valorilor societăţii noastre şi încrederea în înaltele sale idealuri, certitudinea creşterii şi dezvoltării armonioase a copiilor lor.

În familiile lor se statorniceşte **un climat bazat pe relaţii temeinice de afecţiune, dragoste, prietenie, încredere reciprocă, înţelegere, întrajutorare, care influenţează pozitiv dezvoltarea şi maturizarea psihocomportamentală a copiilor şi adolescenţilor.** Cu asemenea familii, şcoala, organizaţiile revoluţionare de copii şi tineret stabilesc legături fructuoase de colaborare, care sprijină convergenţa intereselor, scopurilor şi acţiunilor educative. Nu trebuie ignorată, însă, şi existenţa unor medii familiale needucogene, în care armonia şi echilibrul sînt afectate de relaţii neprincipiale, exprimate sau mascate, de indiferenţă şi neînţelegere, conflictuale, de agresivitate şi ostilitate, care, repetate, generează dezbinare şi înstrăinare, soluţionate, în extremis, prin dezorganizarea familiei.

Ştiute fiind importanţa cunoaşterii elevului în întreaga activitate de instruire şi educare, ca şi rolul colaborării şcolii cu familia în aprofundarea acestei cunoaşteri, este în folosul educatoarelor, învăţătorilor şi profesorilor de a fi cît mai complet informaţi cu privire la elementele caracteristice ale diferitelor tipuri de climat familial, inclusiv ale celor care prezintă riscul de a defavoriza dezvoltarea complexă şi armonioasă a personalităţii copilului şi adolescentului. Deşi acestea din urmă reprezintă cazuri izolate, rare, cunoscîndu-le putem preîntîmpina, diminua sau înlătura efectele lor negative în educarea unor copii. În acest scop, vom prezenta următoarele tipuri de climat familial cu carenţe educative : rigid, libertin, anxios, naiv, conflictual şi dezorganizat, clasificarea fiind concepută în funcţie de ponderea şi frecvenţa unor trăsături dominante şi de specificul relaţiilor care se manifestă între membrii familiei. Menţionăm că unele din aceste trăsături şi relaţii se pot regăsi în fiecare dintre mediile familiale la care ne referim.

Climatul familial rigid este determinat de excesul de severitate săvîrşit de către unul dintre părinţi sau de amîndoi. Excesul de severitate, exprimat pe fondul orgoliului, al rigidităţii, al egoismului şi autoritarismului părinţilor, determină o atmosferă de tensiune şi neîncredere, care eşuează în stări conflictuale. Asemenea părinţi nu admit nici un fel de derogare de la conduita pe care o impun copiilor, fiind convinşi că dreptatea şi adevărul sînt totdeauna de partea lor. Ei nu controlează, decid şi pedepsesc fără a cerceta cauzele unei anumite atitudini sau comportări ale copilului. Acţionează conform principiilor lor îmbătrînite — de obicei, învechite, preluate fără discernămînt sau confecţionate ad-hoc.

Climatul familial rigid prejudiciază educaţia copiilor şi adolescenţilor prin faptul că generează suspiciunea, timiditatea, lipsa de încredere în sine, teama de nereuşită şi sancţiune, reticenţa în

autoafirmare, prelungirea unei nefireşti dependenţe faţă de părinţi, ale acestora; sau, dimpotrivă, opoziţia încăpăţînată, nesupunerea, revolta (uneori printr-o tăcere ostentativă). În asemenea situaţii, schimbul de replici tăioase, ireverenţioase, repetate — care pot degenera în brutalitate şi violenţă fizică — adîncesc contradicţiile dintre părinţi, „autoritatea inviolabilă", şi copii, care se consideră neînţeleşi, total nedreptăţiţi. Este un aspect a ceea ce se numeşte **conflict între generaţii**, resimţit acut îndeosebi la vîrstele pubertăţii şi adolescenţei.

Menţinerea unui asemenea climat conduce la izolarea şi înstrăinarea educatului, uneori chiar la părăsirea familiei de către acesta.

Ce se poate face pentru a preveni sau înlătura consecinţele negative ale climatului familial rigid? În acest sens, şcoala poate interveni în două direcţii. Pe de o parte, printr-o competentă îndrumare pedagogică a părinţilor — uneori **ei înşişi tributari unei educaţii încorsetate** — care trebuie abordaţi cu grijă, pentru a nu incita orgolii sau susceptibilităţi. Scopul este de a-i ajuta să-şi cunoască bine copiii, să le aprecieze just capacităţile şi aspiraţiile, să-şi formuleze corect pretenţiile faţă de ei, cu privire la programul zilnic, de învăţare sau de întrebuinţare a timpului liber. **Este necesar să se adopte modalităţi convingătoare prin care părinţii să-şi dea seama că autoritatea lor în familie se poate cîştiga şi păstra fără asprime excesivă şi rigiditate, că doar severitatea echilibrată şi consecventă, dublată de calm, înţelegere şi tact, imprimă ordine, disciplină, seriozitate, statorniceşte fermitatea respectării normelor de convieţuire armonioasă, asigură unitatea şi echilibrul familiei.** Ea este constructivă dacă se exprimă pe fondul bunei intenţii, al spiritului de discernămînt, inteligenţei, bunului simţ, pe fondul dragostei altruiste. Prin caracterul ei neostentativ, severitatea va fi acceptată de educat şi exigenţele ei vor contribui la consolidarea unor comportamente pozitive ale acestuia. Pe de altă parte, cadrele didactice pot remedia carenţe educative determinate de ambianţa familială descrisă mai sus, acţionînd pentru a reda elevului încrederea în sine, pentru a-i stimula iniţiativa, hotărîrea în activitatea şcolară ori în anumite situaţii opţionale, sau pentru a-i atenua atitudinile de frondă şi voluntarism.

Climatul familial libertin, în opoziţie cu cel rigid, se caracterizează printr-o atitudine generală de toleranţă, concesivă pînă la nepăsare sau delăsare. Predomină bunul plac, liberul arbitru, individualismul, afişîndu-se — ca principiu de viaţă — lipsa de prejudecăţi. În realitate, nu numai aşa-zisele prejudecăţi sînt ignorate, ci şi normele elementare de convieţuire familială, îndatoririle de soţ (soţie) şi părinte, necesitatea îngrijirii consecvente şi atente a copiilor. Aceştia sînt puţin sau deloc, supravegheaţi, controlaţi şi îndrumaţi, educaţia lor înfăptuindu-se „de la sine" sau din cînd în cînd (uneori cade în sarcina bunicilor sau a altor rude binevoitoare, ceea ce poate fi în favoarea copiilor).

Independenţi şi detaşaţi de obligaţiile comune, soţii se acceptă reciproc şi, în aceeaşi măsură, se neglijează reciproc, importanţă avînd doar preocuparea excesivă a unuia (sau a ambilor) pentru viaţa sa (a lor) particulară. O asemenea căsnicie este formală şi se menţine doar pentru salvarea aparenţelor. Într-un astfel de climat, sentimentul de apartenenţă filială, care constituie elementul de echilibru biopsihic esenţial pentru dezvoltarea şi maturizarea copiilor, poate fi puternic afectat şi, ca urmare, intervine starea de jenă a acestora că aparţin familiei respective, care se poate stabiliza sub forma complexelor de provenienţă.

Cauza profundă a instalării climatului libertin în familie constă în mentalitatea greşită a partenerilor cu privire la libertatea individuală, în deficienţe, neînlăturate la timp, ale educaţiei lor morale. Exemplul negativ al părinţilor, dublat de neglijenţa şi dezinteresul faţă de educaţia descendenţilor pot avea şi consecinţe mai grave: aceştia pot deveni excesiv de independenţi, comportamentul adulţilor creindu-le iluzia libertăţii depline, preferate „restricţiilor" mediului familial echilibrat. Alteori, copiii sînt derutaţi, nu ştiu să discearnă valorile morale, să aleagă între bine şi rău, sînt uşor sugestibili. Şi într-un caz, şi în celălalt ei pot ajunge delincvenţi.

Cum poate interveni şcoala în corectarea acestor copii proveniţi dintr-un climat familial libertin? În primul rînd este bine să fie influenţat părintele mai sensibil, mai receptiv, pentru a acorda o parte din timpul său copilului. Şcoala poate cere şi sprijinul colectivelor de oameni ai muncii din întreprinderile în care lucrează părinţii, pentru a li se oferi şansa îndreptării şi a le conştientiza responsabilitatea creşterii şi educării copiilor lor. Se va insista pentru a stimula interesul rudelor apropiate, bunicilor, pentru educaţia copiilor neglijaţi şi aparent abandonaţi. Cazurile grave de libertinaj şi abandon de familie vor fi semnalate autorităţii tutelare pentru luarea măsurilor adecvate de protejare şi ocrotire a copiilor.

De asemenea, **învăţătorul şi profesorul diriginte au datoria să se ocupe în mod special de aceşti copii**, pentru a suplini dezinteresul familiei (mai cu seamă în perioade dificile — criza pubertară; cea de exprimare a opţiunii şcolare şi profesionale), **pentru a le forma sentimente, convingeri şi atitudini caracteristice eticii noastre socialiste**, pentru a-i determina să folosească autonomia pe care o au în familie în sprijinul dezvoltării capacităţilor lor intelectuale şi a deprinderilor practice de muncă.

Lector univ. dr. ELENA MACAVEI
Sibiu

CONCURSUL „FONDUL PĂCII" — 1987

Comitetul Naţional pentru Apărarea Păcii din Republica Socialistă România organizează un nou concurs pe bază de buletine „Fondul Păcii" — 1987 cu tema: „România — Ceauşescu în conştiinţa lumii ; mesaje de pace, programe de pace".

Prin conţinutul său, concursul constituie o amplă acţiune de educare politică şi patriotică a maselor populare din ţara noastră şi se va desfăşura în perioada decembrie 1986 — 31 mai 1987.

Buletinele de concurs pot fi procurate prin comitetele judeţene, municipale şi orăşeneşti pentru apărarea păcii, prin întreprinderi, instituţii şi aşezăminte culturale de la oraşe şi sate. În Capitală, pot fi procurate de la Comitetul Municipal Bucureşti pentru Apărarea Păcii, str. Biserica Amzei nr. 29, şi de la comitetele pentru apărarea păcii ale sectoarelor.

ACŢIUNI ALE SOCIETĂŢILOR ŞTIINŢIFICE

În ultima perioadă, societătile ştiintifice ale cadrelor didactice, în colaborare cu inspectoratele scolare judetene, au organizat, potrivit planurilor lor anuale de activitate, sesiuni de comunicări şi referate, dezbateri, schimburi de experientă, simpozioane, colocvii şi conferinte în sprijinul pregătirii în specialitate a profesorilor din învătămintul gimnazial şi liceal. Menţionăm cîteva dintre acestea :

PENTRU PROFESORII DE LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ : ● Suita de manifestări ştiinţifice iniţiate în luna octombrie a.c. a fost inaugurată cu o **sesiune consacrată cercetării operei lui I. L. Caragiale**, desfăşurată la Ploieşti, în ziua de 7 octombrie a.c. (actiunea anticipează comemorarea, în anul viitor, a 75 de ani de la moartea marelui dramaturg). ● La Braşov, a avut loc, în 27—28 octombrie a.c., **cel de-al IV-lea simpozion consacrat elaborării şi editării Bibliografiei naţionale retrospective a cărţilor şi periodicelor** (apărute între anii 1919—1952), căruia i-au fost asociate alte două direcţii de cercetare, pentru profesorii braşoveni : „Coresiana — Braşovul în constiinta literară contemporană" şi „Metode şi procedee de optimizare a predării limbii si literaturii române". ● În zilele de 31 octombrie şi 1 noiembrie, la Sibiu, s-au desfăşurat **lucrările celui de-al IV-lea simpozion naţional de dialectologie şi ale sesiunii festive „125 de ani de la înfiinţarea Astrei"**. Cu acest prilej, au fost evocate tradiţiile şi rolul Asociaţiunii Transilvănene pentru Literatura Română şi Cultura Poporului Român în realizarea unităţii naţionale. La aceste manifestări au participat cadre didactice universitare, profesori din învăţământul gimnazial şi liceal, cercetători ştiinţifici, bibliotecari s.a. **(prof. dr. Ion Hangiu, secretarul Uniunii Societăţilor Ştiinţifice ale Cadrelor Didactice din R.S. România).**

PENTRU PROFESORII DE MATEMATICĂ : ● **Simpozionul interdisciplinar „Conexiuni matematice"**, organizat de Filiala Doli, în zilele de 26—28 octombrie a.c., la Liceul Industrial de Chimie din Calafat şi la Liceul Industrial din comuna Melineşti. Au fost prezentate referate şi comunicări privind aplicaţii ale matematicii în chimie, ale geometriei în structura şi izomeria combinaţiilor complexe şi în economia forestieră, ale analizei combinatorii, precum şi despre: optimizarea unui sistem de recuperare a căldurii într-o instalaţie de distilare atmosferică şi în vid a ţiţeiului, metode şi mijloace de economisire a energiei electrice. S-au realizat o dezbătute metodică cu tema : „Viziunea interdisciplinară în activitatea de perfecţionare metodico-ştiinţifică a cadrelor didactice", activităţi practice, o masă rotundă avînd ca subiect „Utilizarea calculatoarelor personale în activitatea matematică, cu aplicaţii în industria chimică", precum şi dezbaterea „Matematica şi forajul la mare adîncime". ● La 3 noiembrie a.c., la Cîmpina, a avut loc **sesiunea de comunicări „Aspecte ale predării matematicii în gimnaziu şi în liceu"**, urmată de activităţi cu elevii, unde au fost dezbătute aspecte privind matematica şi concursurile pentru elevi, activitatea matematică în cadrul societăţii ştiinţifice a elevilor şi soluţii ale unor probleme date, în anul 1986, la concursul de rezolvitori. **(asistent univ. dr. Bucur B. Ionescu, secretarul responsabil al Societăţii de Ştiinţe Matematice din R. S. România).**

PENTRU PROFESORII DE FIZICĂ ŞI CHIMIE : ● **Consfătuirea cu tema : „Modalităţi de integrare a experimentului în învăţarea fizicii şi chimiei"**, desfăşurată, în aceste zile, la Baia Mare. Participanţi : reprezentanţi ai Ministerului Educaţiei şi Învăţămîntului, ai Oficiului Central pentru Mijloace de Învăţămînt, cadre didactice din învăţămîntul superior, gimnazial şi liceal. Cele 120 de comunicări cuprinse în programul consfătuirii abordează următoarele teme : Pentru fizică, aparatura de laborator — parte principală a sistemului mijloacelor de învăţămînt ; dispozitiv experimental pentru studiul mişcării relative a punctului material ; mijloace şi procedee de integrare în procesul de învăţare a fizicii în lecţia curentă : integrarea experimentului în lecţia „Forţe de frecare". Pentru chimie, aparatura de laborator — parte integrantă a complexului de mijloace de învăţămînt în studiul chimiei, stimularea interesului elevilor pentru studiul chimiei prin efectuarea unor experienţe spectaculoase, experimentul în lecţia „Protecţia mediului înconjurător". De asemenea, în cadrul consfătuirii de la Baia Mare, sînt dezbătute aspecte privind conţinutul, metodele şi mijloacele de perfecţionare continuă a învăţării fizicii şi chimiei pentru realizarea integrării acestora cu cercetarea şi producţia. S-a urmărit evidenţierea creşterii caracterului practic-aplicativ al cunoştinţelor prin integrarea experimentului în fiecare lecţie, prin predarea interdisciplinară a conceptelor şi legilor fundamentale, prin interpretarea filozofică a fenomenelor din natură, în vederea formării unei atitudini şi a unor convingeri ştiinţifice materialist-dialectice despre lume. **(prof. Petruţa Miu, membru al Biroului Societăţii de Ştiinţe Fizice şi Chimice din R. S. România).**

PENTRU PROFESORII DE BIOLOGIE: ● **Tabăra de informare şi documentare, organizată în judeţul Tulcea.** Programul acesteia a cuprins : expuneri, schimburi de experienţă, deplasări pe teren şi vizite la întreprinderi industriale, instituţii de cultură şi de învăţămînt. Pentru cunoaşterea florei şi faunei Dobrogei de Nord şi a Deltei Dunării, a măsurilor stabilite pentru protecţia mediului şi pentru amenajarea şi exploatarea raţională a resurselor naturale s-au efectuat mai multe aplicaţii practice în zonele : Măcin, Babadag, Topolog şi Sulina. S-au vizitat rezervaţiile Luncaviţa, Pădurea Letea, dunele de nisip, asociaţia de plaur din comuna Cerna, pădurea Babadag etc. Apreciem că deosebit de utile pentru activitatea de instruire şi educaţie au fost schimburile de experienţă desfăşurate la Liceele Industriale din Măcin şi Sulina, la Şcoala Nr. 1 din Măcin, precum şi la şcolile din comunele Greci, C.A. Rosetti şi Topolog, unde au fost prezentate realizările şcolii tulcene, baza materială şi preocupările privind obţinerea unor rezultate superioare în pregătirea elevilor **(prof. dr. Ion Anghel, preşedintele Societăţii de Ştiinţe Biologice din R. S. România).** ● Recent, Casa Municipală de Cultură din Buzău a fost gazda **simpozionului „Integrarea învăţămîntului biologic cu cercetarea, practica, [illegible] ştiinţa şi viaţa"**, la care au participa[illegible] preşedintele Societăţii de Ştiinţe Biolog[illegible] din R.S. România, cadre universitar[illegible] Bucureşti şi Iaşi, profesori de bio[illegible] din judeţul Buzău, preşedinţi ai filia[illegible] societăţii din Bucureşti, Brăila, Pr[illegible], TîrguUreş, Tulcea, inspectori şc[illegible] specialişti din industrie, sericicultur[illegible] horticultură, zootehnie, protecţia medi[illegible]ui. **(prof. Elisabeta Dragu, inspector şcolar la Inspectoratul Şcolar Judeţean Buzău).**

PENTRU PROFESORII DE GEOGRAFIE : ● **Al IX-lea Colocviu naţional de geografia populaţiei şi aşezărilor umane, cu tema : „Satul în Carpaţii Româneşti şi relaţiile sale cu zonele circumcarpatice".** La această acţiune, care a avut loc în oraşele Cîmpulung Moldovenesc, Vatra Dornei şi Bistriţa, au luat parte cadre didactice universitare, cercetători din domeniul geografiei, profesori din învăţămîntul gimnazial şi liceal, demografi, sociologi, etnografi, istorici, medici şi alţi specialişti. Cuvîntul de deschidere a fost rostit de prof. univ. dr. doc. Ion Şandru, preşedintele Societăţii de Ştiinţe Geografice din R. S. România. În continuare, prof. univ. dr. Vasile Cucu a prezentat raportul ştiinţific asupra dezvoltării geografiei umane în ţara noastră, care a evidenţiat realizările obţinute în dezvoltarea geografiei umane în ultimele decenii şi sarcinile de viitor. În şedinţa plenară s-au prezentat comunicări privind „Agricultura carpatică", „Modelul economic al satului carpatic", „Habitatul carpatic românesc", „Ruralul montan", „Resursele de apă din Carpaţi" ş.a. În cadrul celor patru secţii au fost prezentate comunicări referitoare la geografia istorică şi continuitatea satului în Carpaţii Româneşti, geodemografia satului carpatic, geografia economică şi socială a satului carpatic şi organizarea spaţiului şi sistematizarea aşezărilor rurale. **(prof. univ. dr. Vasile Cucu, vicepreşedinte al Societăţii de Ştiinţe Geografice din R. S. România).**

Grupaj realizat de
VIOLETA APOSTOL

„Creativitate şi eficienţă în învăţămînt"

În Capitală, a început faza pe sector a celei de a III-a ediţii a manifestării metodico-ştiinţifice „Creativitate şi eficienţă în învăţămînt" — organizată în cadrul Festivalului Naţional „Cîntarea României", pe baza planului elaborat de Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului şi de Comitetul Uniunii Sindicatelor din Învăţămînt, Ştiinţă, Cultură, Poligrafie, Presă şi Edituri, — avînd ca temă : **„Educaţia patriotică, militant revoluţionară a preşcolarilor şi elevilor, căi şi mijloace de realizare".** Din programul întocmit de Inspectoratul Şcolar al Municipiului Bucureşti şi de Comisia Municipală pentru Activitatea Sindicatelor din Învăţămînt am reţinut perioadele de desfăşurare ale acestei manifestări : 10—17 noiembrie, pentru sectorul IV, 17—22 noiembrie, pentru sectoarele II şi III, 24—29 noiembrie, pentru sectoarele I, V, VI şi Sectorul Agricol Ilfov.

La Casa de Cultură „Nicolae Bălcescu" din Capitală a avut loc, luni, 10 noiembrie a.c., deschiderea lucrărilor — faza pe sector — a celei de a III-a ediţii a manifestării „Creativitatea şi eficienţa în învăţămînt", pentru cadrele didactice din sectorul IV. Au participat reprezentanţi ai Comitetul de Partid al Sectorului IV, ai Uniunii sindicale de ramură, ai inspectoratului şcolar şi numeroase cadre didactice din acest sector. Cuvîntul de deschidere a fost rostit de tovarăşul Tudor Mohora, secretar al Comitetului de Partid al Sectorului IV. În continuare, prof. dr. Luminiţa Ursea, inspector şcolar coordonator pentru sectorul IV şi preşedinta Comisiei Municipale pentru Activitatea Sindicatelor din Învăţămînt, s-a referit la contribuţia activităţilor politico-educative la educarea patriotică revoluţionară a elevilor, iar prof. univ. dr. Ion Tudosescu, de la Facultatea de Filozofie a Universităţii din Bucureşti a prezentat comunicarea cu tema : „Modalităţi de formare a concepţiei materialist ştiinţifice despre lume şi viaţă la tineretul şcolar".

În cadrul dezbaterilor din secţii, organizate pe discipline de învăţămînt, în zilele metodice, au fost prezentate 127 de lucrări dintre cele selecţionate la etapa de masă, desfăşurată în anul şcolar trecut ; cele mai bune vor fi premiate în etapa pe municipiu. Menţionăm cîteva dintre acestea : „Contribuţia poeziilor, povestirilor, a dansurilor la educaţia moral-politică şi patriotică a preşcolarilor" (educ. Rodica David, Grădiniţa Adesgo) ; „Educaţia patriotică a şcolarilor mici în lumina documentelor de partid" (înv. Teodora Ionescu, Şcoala Nr. 104) ; „Educaţia patriotică revoluţionară a elevilor prin orele de cultivare a limbii" (prof. Doina Dună, Liceul Industrial Nr. 1) ; „Mesajul patriotic şi iluminist al operei lui Gh. Şincai" (prof. Elena Cristea, Liceul „Gh. Şincai") ; „Educaţia patriotică, militant revoluţionară a tineretului în cadrul lecţiilor de limba şi literatura română" (prof. Daniela Theodorescu, Şcoala Nr. 189) ; „Modalităţi specifice limbii şi literaturii române pentru cunoaşterea şi înţelegerea de către elevi a ideologiei şi politicii ştiinţifice a partidului nostru pentru educarea lor patriotică şi revoluţionară" (prof. Maria Năstase, Şcoala Nr. 96) ; „Metodologia realizării educaţiei ştiinţifice materialist-dialectice a elevilor prin studiul matematicii" (prof. Marcela Petrescu, Şcoala Nr. 110) ; „Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului, promotor strălucit al valorilor educative, patriotice, ale istoriei" (prof. Pia Mamara, Şcoala Nr. 99) ; „Educarea elevilor în spiritul păcii şi înţelegerii între popoare" (prof. Maria Leabu, Şcoala nr. 100) ; „Modalităţi specifice chimiei pentru integrarea conţinutului documentelor adoptate de Congresul al XIII-lea al P.C.R. şi a indicaţiilor tovarăşului Nicolae Ceauşescu în procesul instructiv-educativ" (prof. Georgeta Tomuş, Liceul Industrial Nr. 27) ; „Aspecte ale orientării lecţiilor spre formarea capacităţii de abordare şi analiză materialist-ştiinţifică a diferitelor fenomene din natură şi societate", (prof. Maria Guiaşu, Liceul „Gh. Şincai") ; „Energia şi refolosirea materialelor energetice" (prof. Carmen Dan, Şcoala Nr. 93) ; „Forme şi modalităţi folosite de profesorii de biologie în valorificarea conţinutului biologiei pentru educaţia politică şi patriotică a elevilor" (prof. Virginia Fota şi prof. Victoria Popa, de la Liceul Industrial Nr. 1) ; „Metode şi procedee folosite în activităţi geografice pentru realizarea educaţiei patriotice revoluţionare a elevilor" (prof. Steliana Bujin, Liceul „Gh. Şincai") ; „Aportul perceperii artistice la dezvoltarea creativităţii elevilor" (prof. Radu Gozărăscu, Şcoala Nr. 189) ; „Metode şi mijloace folosite în orele de limbi moderne pentru educaţia politică, revoluţionară şi patriotică a elevilor" (prof. Cristina Ştefan, Liceul Industrial „Dîmboviţa) ; „Contribuţia limbii ruse la formarea gîndirii tehnice a absolventului de liceu" (prof. Ioana Dumitriu, Liceul industrial Nr. 27, prof. Lelia Muşat, Liceul „Gh. Şincai", prof. Svetlana Cheşcă, Liceul Industrial Nr. 17) şi „Dispozitive automate de economisire a energiei electrice" (prof. Corneliu Antonovici, Liceul Industrial Nr. 27).

VIOLETA ANDREESCU

ÎN ATENŢIA CADRELOR DIDACTICE

Pe baza sarcinilor trasate de conducerea partidului şi statului, Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului a iniţiat o serie de acţiuni pentru perfecţionarea conţinutului manualelor şcolare. În prezent, se lucrează la îmbunătăţirea manualelor de limba română pentru clasele a II-a, a III-a şi a IV-a şi de matematică pentru clasele a III-a şi a IV-a.

Proiectele acestor manuale au fost şi vor mai fi discutate în colective de învăţători. Totuşi, ministerul doreşte un dialog cu un număr cît mai mare de cadre didactice, avînd în vedere importanţa deosebită a acestor documente pentru instruirea şi educarea elevilor.

Prin intermediul revistei, solicităm atît observaţii referitoare la manualele existente în şcoli, de care să ţinem seama în cadrul reviziilor, cît şi propuneri concrete şi detaliate în legătură cu conţinutul manualelor aflate în proces de îmbunătăţire, pentru clasele şi disciplinele menţionate mai sus.

Ne-ar interesa, de exemplu, ce texte literare ar putea fi introduse în manuale, ce categorii de exerciţii şi teme ar putea fi folosite la lecţiile de citire. Pentru gramatică, ne-ar interesa cum este văzută prezentarea în manual a unei părţi de vorbire sau de propoziţie, ce tipuri de exerciţii să se folosească pentru însuşirea acestora, pentru dezvoltarea exprimării orale şi scrise a elevilor. Ar fi binevenite o serie de propuneri privind prezenta în manuale a celorlalte discipline din grupa limbi române, compunerea şi dezvoltarea vorbirii.

Şi la matematică, aşteptăm propuneri concrete privind predarea unor capitole din programele pentru clasele a III-a şi a IV-a, diferite categorii de exerciţii şi probleme, de activităţi cu conţinut practic-aplicativ.

Nu ar fi lipsite de interes unele modele de organizare a activităţilor independente la cele două discipline, de fişe de control pentru evaluarea nivelului de pregătire al elevilor la sfîrşit de capitole, de jocuri didactice folosite în lecţii etc.

Menţionăm că propunerile pot fi trimise pînă la 15 decembrie a.c., pe adresa : Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului, Direcţia învăţămîntului preşcolar, primar şi gimnazial, str. Nuferilor 30, Bucureşti.

Spiritul de economie se formează din anii de şcoală

Deprinderea de a economisi este folositoare în întreaga viaţă. Pentru ca să se formeze şi să se dezvolte trebuie mai întîi însuşită din anii copilăriei, ca oricare altă deprindere. Alături de familie, de şcoală, de educarea tinerei generaţii în spiritul economiei se ocupă în mod statornic o instituţie astăzi binecunoscută în rîndurile prietenilor economiei de toate vîrstele : CASA DE ECONOMII ŞI CONSEMNAŢIUNI.

Prin acţiunile instructiv-educative pe care le organizează în strînsă colaborare cu unităţile de învăţămînt, Casa de Economii şi Consemnaţiuni urmăreşte ca, odată cu însuşirea cunoştinţelor, elevii să înţeleagă rostul economisirii, să se ferească de risipă, să utilizeze micile economii depuse la C.E.C. în scopul satisfacerii unor dorinţe proprii vîrstei visurilor înaripate. La toate aceste cerinţe răspund şi cele trei instrumente de economisire special destinate elevilor : **foile de economii cu timbre ; cecurile de economii şcolare şi libretele de economii pentru elevi** care sînt adevărate „cărţi de vizită" ale şcolarului chibzuit şi cumpătat.

FOILE DE ECONOMII CU TIMBRE constituie primii paşi pe calea economisirii. Şcolarii din primele clase le utilizează economisind sumele mici de care dispun de 1, sau de 2 lei. Cum ? Prin „colecţionarea" de timbre care se aplică pe foile de economii, în spaţiile special destinate în acest scop. O foaie de economii are imprimat un timbru în valoare de 1 leu sau de 2 lei şi cuprinde alte 24 de casete libere, pe care se aplică timbre pe măsura cumpărării lor. O foaie de economii completată cu timbre poate fi în valoare de 25 lei sau de 50 de lei, în raport cu valoarea timbrelor aplicate. Foile şi timbrele de economii se pot procura de la unităţile C.E.C., de la oficiile poştale şi de la mandatarii C.E.C. din şcoli (învăţători sau profesori). Micii depunători pot solicita oricînd restituirea sumelor economisite în acest mod la oricare dintre unităţile menţionate. De asemenea, posesorii foilor de economii cu timbre pot solicita ca sumele pe care le-au economisit să fie transferate pe librete de economii.

CECURILE DE ECONOMII ŞCOLARE sînt o mică enciclopedie în culori şi se prezintă sub forma unor cartonaşe tipărite cu texte şi ilustraţii sugestive din diferite domenii : ştiinţă, artă, istoria patriei, literatură etc. Tematicile acestea de larg interes sînt grupate în seturi, un set complet cuprinzînd zece cecuri de economii şcolare. Un cec are o valoare de 5 lei, deci valoarea unui set complet este de 50 de lei. O vizită la oricare unitate C.E.C. poate satisface dorinţa elevilor de a-şi procura cecurile de economii şcolare. De asemenea, acest instrument de economisire atractiv mai poate fi procurat de elevi în numărul dorit de la unităţile poştale şi de la mandatarii C.E.C. din şcoli (învăţători şi profesori). Restituirea sumelor se poate efectua oricînd, potrivit dorinţei posesorului, de oricare dintre unităţile amintite.

LIBRETUL DE ECONOMII PENTRU ELEVI. Şcolarii care şi-au însuşit prima lecţie de economie şi au devenit „colecţionari" de foi de economii cu timbre şi de cecuri de economii au posibilitatea să-şi dezvolte deprinderea de a economisi folosind **libretul de economii pentru elevi.** Şi prin intermediul acestui libret, micii depunători cunosc satisfacţiile pe care le oferă deprinderea de a economisi : cumpărarea din banii proprii a unor obiecte mult dorite, bucuria de a oferi daruri părinţilor, fraţilor, prietenilor ş.a.

Libretele de economii pentru elevi se emit de casele de economii şcolare care funcţionează în şcoli şi au circulaţie numai în cadrul casei de economii şcolare care le-a emis. Se pot depune orice sume, începînd cu o depunere iniţială de 1 leu, iar restituirile se efectuează, ca şi depunerile, numai la casa de economii şcolară respectivă, la cererea elevului titular de libret.

ABONAMENTE

Abonamentele la revista „Tribuna şcolii" şi la celelalte publicaţii de învăţămînt, pentru anul 1987, se fac pînă la data de 15 decembrie a.c. La revista „TRIBUNA ŞCOLII", costul unui abonament este de 30 lei anual, preţul unui exemplar fiind de 2,50 lei. Abonamentele se fac prin oficiile poştale, factorii poştali sau difuzorii voluntari de presă din şcoli, întreprinderi şi instituţii. Redacţia nu poate satisface nici o cerere de numere din revistele care au apărut.

APELUL

participanților la Plenara Consiliului Național al Științei și Învățământului pentru dezarmare și pace în Europa și în întreaga lume

(Urmare din pag. I)

popoarelor, fără deosebire de mărime sau orînduire socială, la rezolvarea lor.

Ca oameni de știință, conștienți de complexitatea deosebită a problemei dezarmării nucleare și convenționale, a realizării încrederii reciproce între state ca bază a edificării unui sistem trainic de securitate egală, să milităm cu hotărîre pentru crearea unui climat internațional de înțelegere și apropiere a pozițiilor între state. Singura cale ce corespunde intereselor păcii este aceea a negocierilor în direcția colaborării pentru eliminarea armelor nucleare și reducerea armamentelor clasice !

Oamenii de știință din România împărtășesc pe deplin aprecierea președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, conform căreia nu există în lume o altă forță care să poată contribui mai mult decît Europa la soluționarea problemelor mondiale. Iată de ce considerăm că oamenilor de știință de pe acest continent le revine, în fața popoarelor, a întregii lumi, marea răspundere de a milita pentru întărirea colaborării și unității tuturor țărilor europene, fără deosebire de orînduire socială.

În viața publică, pe planul cooperării internaționale să acționăm astfel încît statele europene să-și îndeplinească rolul, să-și asume răspunderea să acționeze cu toată hotărîrea în soluționarea problemelor grave de pe continent, a tuturor problemelor din viața internațională ! Să sprijinim, cu toate prilejurile, ideea continuării negocierilor pentru încheierea, în cel mai scurt timp, a unui acord privind eliminarea rachetelor cu rază medie de acțiune din Europa, atît de către Statele Unite ale Americii, cît și de către Uniunea Sovietică, a continuării tratativelor pentru realizarea unor înțelegeri privind eliminarea tuturor armelor de pe continentul nostru !

În fața țărilor europene, a tuturor statelor lumii, se află numeroase propuneri constructive, concrete, ce pot duce la dezarmare. Apreciem că este necesar să se continue tratativele pentru realizarea unui acord privind reducerea cu 50 la sută, în prima etapă, a armamentelor strategice. Se impune, de asemenea, intensificarea negocierilor pentru oprirea experiențelor și eliminarea totală a armelor nucleare, precum și pentru prevenirea militarizării Cosmosului. Prin tratative răbdătoare, avem convingerea că se poate realiza un sistem eficace de control internațional pentru îndeplinirea în întregime a angajamentelor, înțelegerilor și acordurilor privind dezarmarea nucleară, dezarmarea în general. Țara noastră consideră că este necesar să se treacă, totodată, și la reducerea armamentelor convenționale, astfel încît pînă în anul 2000 să se realizeze o reducere substanțială, cu cel puțin 50 la sută, a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare.

În fața noastră se află un cîmp larg de acțiune. Să facem totul pentru ca în viața internațională măsurile de oprire a cursei absurde a înarmărilor să devină realitate, pentru ca, în domeniul dezarmării, al întăririi încrederii și securității, să se treacă de la declarații la acțiuni reale, concrete, de la vorbe la fapte !

Recent, Parlamentul român — Marea Adunare Națională — a aprobat într-o vibrantă unanimitate proiectul de lege pentru reducerea unilaterală de către România, cu 5 la sută, încă în acest an, a efectivelor, armamentelor și cheltuielilor militare și organizarea unui referendum în care întregul popor să se pronunțe în mod democratic asupra acestei probleme importante a politicii statului nostru. Noi, cei ce muncim pe tărîmul cercetării științifice și învățămîntului, considerăm că acest act constituie o expresie a dorinței întregului popor român de a contribui activ la cauza dezarmării și păcii în lume. Iată de ce, în cadrul referendumului, vom spune, din toată inima, DA la această propunere !

Cu convingerea că orice pas făcut cu sinceritate și bună credință în direcția micșorării arsenalelor și forțelor militare aduce o contribuție efectivă la diminuarea încordării, la întărirea încrederii dintre state, a securității fiecărei națiuni, sprijinim cu toată ființa noastră apelul adresat de președintele României tuturor statelor europene, precum și Statelor Unite ale Americii și Canadei, privind trecerea de către fiecare, în mod unilateral, la o reducere cu 5 la sută a armamentelor și cheltuielilor militare. O asemenea măsură — care nu va pune, și nu poate pune, în pericol securitatea și suveranitatea nimănui — va demonstra voința fiecărei națiuni de a se angaja în mod concret în opera de diminuare a încordării internaționale, de dezarmare, în folosul păcii !

Responsabilitatea față de apărarea păcii constituie prima îndatorire morală a oamenilor de știință, căci de îndeplinirea ei este legată nemijlocit soarta întregii umanități. În această apreciere, pornim de la realitatea că, în lumea de azi, între problemele dezvoltării economice, problemele politice și ale dezarmării există o interdependență și condiționare reciprocă. Mai mult decît orice, în orientarea activității noastre trebuie să punem pe primul plan interesele păcii, asigurarea condițiilor necesare ca uriașele mijloace ce se cheltuiesc pentru înarmare să fie folosite pentru dezvoltarea economico-socială !

Să acționăm ferm împotriva utilizării energiei atomice în alte scopuri decît cele pașnice, pentru ca mărețele cuceriri ale chimiei moderne, ale fizicii, biologiei, celorlalte științe, să nu fie folosite pentru producerea de arme, ci să contribuie exclusiv la păstrarea și dezvoltarea a tot ceea ce a făurit mai bun geniul uman, la crearea de noi și importante valori materiale și spirituale ! Să folosim descoperirile noastre pentru reducerea decalajelor dintre țările bogate și cele sărace, pentru lichidarea stării de subdezvoltare în care se află circa două treimi din populația lumii, pentru eradicarea subnutriției și bolilor care continuă să secere milioane de vieți omenești, pentru protecția mediului înconjurător și dezvoltarea resurselor lui, în beneficiul generațiilor actuale și viitoare !

Să milităm în modul cel mai ferm pentru ca de minunatele cuceriri ale științei și tehnicii contemporane să beneficieze toate popoarele, pentru transformarea cu adevărat a științei într-un bun al întregii umanități !

Să acționăm cu cea mai mare fermitate pentru relații noi între state, bazate pe principiile deplinei egalități în drepturi, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, renunțării la forță și la amenințarea cu folosirea forței, respectării dreptului sacru al fiecărui popor de a-și alege singur destinele, căile dezvoltării economico-sociale, fără nici un amestec din afară !

Sub îndrumarea președintelui său fondator, tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, Comitetul național român „Oamenii de știință și pacea" își va intensifica dialogul și cooperarea cu toate organizațiile de luptă pentru pace din lume, pentru unirea tuturor conștiințelor sub semnul idealurilor păcii și libertății popoarelor.

În lumea de azi oamenii de știință reprezintă o uriașă forță socială a progresului și păcii. Prin urmare, să ne spunem hotărît cuvîntul în toate problemele internaționale !

Avem ferma convingere că, unindu-ne forțele, știința va deveni cu adevărat una din cele mai importante și inepuizabile resurse ale vieții, astfel încît toate popoarele să-și poată spori contribuția la patrimoniul cunoașterii universale, la mobilizarea acesteia în folosul bunăstării tuturor oamenilor, ca pacea, securitatea și colaborarea să triumfe definitiv în lume !

Pace trainică pe planeta noastră

Înfăptuirea marilor obiective ale Anului Internațional al Păcii impune, cu necesitate, **o participare directă, activă și pe deplin angajată** a opiniei publice, a tuturor forțelor democratice și înaintate de pretutindeni, la acțiunile pentru oprirea cursului periculos al evenimentelor internaționale, pentru **dezarmare și pace**, pentru **instaurarea unor relații noi, democratice, de prietenie și încredere între toate popoarele lumii.**

Magistrala cuvîntare rostită în fața Marii Adunări Naționale de către președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, demonstrează, cu argumente științifice și pe baza unei analize cuprinzătoare a fenomenelor lumii contemporane, că, în actualul moment istoric, prevalența în viața internațională a tendinței către instaurarea păcii și dezarmării, împotriva politicii de forță, solicită, în cel mai înalt grad, **unitatea și conștientizarea** tuturor popoarelor, o acțiune hotărîtă spre a se bara pericolul de confruntare și conflict, pentru a se înfăptui o autentică lume a păcii, bazată pe respectul suveranității, al independenței și demnității fiecărei națiuni.

Ampla acțiune pentru pace și dezarmare care se desfășoară astăzi practic pe toate meridianele lumii, implică necesitatea **conștientizării depline a tuturor popoarelor asupra riscului unui război nuclear, înțelegerii de către opinia publică mondială a cerinței imperioase de a pune, mai presus de orice, interesele general umane : apărarea păcii, solidaritatea popoarelor, împotriva politicii de forță, a încercărilor de a le răpi bunul cel mai de preț, care este pacea.** Educația pentru pace capătă, în acest context, o importanță prioritară și excepțională. Rolul său este legat direct de sporirea capacității de influențare a opiniei publice, a maselor largi, în problemele vieții internaționale, de înfăptuire a unor schimbări radicale în modul de a gîndi al popoarelor, în măsură să lichideze definitiv neîncrederea și politica de forță. Educația pentru pace este menită să asigure triumful ireversibil al marilor valori care sînt indisolubil legate de ideea de pace : **înfăptuirea independenței economice și politice, realizarea dreptului la dezvoltare, extinderea și dezvoltarea raporturilor de cooperare între toate țările lumii pe baza principiilor dreptului internațional.** Opusă oricăror practici de dominație și asuprire, educația pentru pace implică, totodată, în cel mai înalt grad, izolarea acelor cercuri politice care caută să învrăjbească popoarele, să promoveze politica de forță, să nesocotească drepturile legitime ale națiunilor, într-o epocă în care sentimentul demnității și al libertății este atît de prezent. Prin obiectivele sale generoase și de înaltă ținută morală, educația pentru pace își propune să edifice pe planeta Pămînt o lume nouă, mai bună și mai dreaptă, fără războaie și amenințări nucleare, o epocă în care toți oamenii vor putea să-și unească energiile, cooperînd pe baza **egalității depline în drepturi și folosind în avantajul întregii umanități știința și tehnica mondială.**

În aceste condiții, educația pentru pace devine un instrument dintre cele mai eficiente al marii acțiuni politice transformatoare în care sînt angajate astăzi cele mai înaintate forțe din întreaga lume pentru a impune triumful rațiunii asupra politicii de forță, prevalența dreptului internațional asupra politicii armelor nucleare, triumful aspirațiilor de libertate asupra încercărilor tenebroase de a întoarce înapoi roata istoriei.

Promovînd o concepție nouă, științifică, revoluționară, cu privire la relațiile internaționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu, strateg genial al edificării unei lumi noi, mai bune și mai drepte, personalitate proeminentă a lumii contemporane, a fundamentat, în scrierile sale teoretice, importanța cu totul excepțională a educației pentru pace. Adresîndu-se tinerei generații și educatorilor din toate formele de învățămînt, conducătorul României socialiste a subliniat, în numeroase ocazii, misiunea, cu totul excepțională, pe care o au educația, învățămîntul, în făurirea unei lumi a păcii, fără războaie, pentru apropierea popoarelor, pentru edificarea unor raporturi internaționale reciproc avantajoase și democratice, întemeiate pe respectul suveranității și egalității în drepturi. Așa cum se știe, din inițiativa și sub îndrumarea directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, diplomația românească s-a manifestat cu **consecvență, dinamism și înaltă principialitate,** în toți acești peste 21 de ani, avansînd propuneri **originale, îndrăznețe, realiste,** de largă rezonanță internațională, care s-au bucurat de un deosebit ecou în comunitatea popoarelor lumii. Sînt bine cunoscute și apreciate inițiativele românești în cadrul Organizației Națiunilor Unite în problemele tineretului, contribuțiile remarcabile aduse de țara noastră pe întreg parcursul desfășurării Anului Internațional al Tineretului, ca și la fundamentarea programului de perspectivă în acest domeniu, propunerile formulate în cadrul altor forumuri internaționale, printre care U.N.E.S.C.O., al reuniunilor general-europene, inițiative ce dau expresie aceleiași **concepții de principiu, științific fundamentate, în doctrina românească asupra păcii și relațiilor internaționale, care își găsește sorgintea în gîndirea președintelui țării.**

Cu prilejul deschiderii noului an de învățămînt, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, conducătorul României socialiste, s-a adresat din nou tuturor celor care lucrează în domeniul învățămîntului, făcînd un apel vibrant **de a-și pune în slujba păcii întreaga lor capacitate, talentul, entuziasmul și puterea de muncă.**

Răspunzînd acestei sarcini, tineretul, cadrele didactice din țara noastră sînt chemați să contribuie astăzi, mai mult ca oricînd, cu hotărîre, la înfăptuirea educației pentru pace, să ridice continuu, în mod calitativ, nivelul muncii pe care o desfășoară, să pună mai presus de orice înțelegerea imperativelor epocii, astfel ca, prin contribuția poporului nostru și a tuturor popoarelor lumii, pacea să triumfe ireversibil asupra politicii de forță, iar noile generații să **beneficieze de dreptul deplin de a făuri o lume fără războaie, fără arme nucleare,** în care popoarele să fie libere, independente.

Lucrările recentei Plenare a Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, desfășurate sub președinția tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, au pus în lumină hotărîrea fermă a tuturor educatorilor și a oamenilor de știință din țara noastră, de a acționa, cu abnegație și dăruire, pentru pace și dezarmare.

După cum sublinia în cuvîntarea sa, tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, **o datorie de onoare a școlii a fost și rămîne educarea revoluționară, profund umanistă a tinerelor generații.** Oamenii de știință, înțelegîndu-și marile răspunderi ce le revin în lumea de azi, trebuie să-și unească forțele, și, împreună cu popoarele lor, să spună un **NU** hotărît înarmărilor nucleare. Apelul participanților la prima Plenară a Consiliului Național al Științei și Învățămîntului pentru dezarmare și pace în lume adresează o vibrantă chemare pentru înțelegerea adevăratului rol al educatorilor, al oamenilor de știință de pretutindeni spre a se **afirma, tot mai puternic, ca militanți neobosiți, pentru o lume fără arme, pentru relații noi între țări.**

Eveniment de importanță majoră, expresie hotărîtă a voinței întregii noastre națiuni, Referendumul de la 23 noiembrie în care poporul român, ca un singur om, va spune **DA** noilor propuneri de pace și dezarmare, reprezintă o **strălucită mărturie a conștiinței și angajării sale în lupta pentru un viitor mai bun, a hotărîrii ferme de a acționa pentru o lume fără arme, pentru o planetă a păcii.**

Conf. dr. VICTOR DUCULESCU
Academia de Partid pentru Învățămînt Social-Politic

Înțelesurile păcii, pentru copii

Întreaga noastră națiune este angajată în lupta popoarelor lumii pentru dobîndirea celui mai frumos ideal al omenirii : pacea. În această uriașă mobilizare de forțe, în acest imens efort constructiv, România s-a afirmat prin acțiuni deosebite, al căror promotor neobosit este președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Prin el, prin glasul cel mai autorizat al națiunii noastre, vocația de pace a poporului român s-a manifestat de repetate ori.

În aceste zile, ale Anului Internațional al Păcii, cînd poporul român se pregătește a-și manifesta, încă o dată, la Referendumul din 23 noiembrie, voința sa unanimă, hotărîtă, de pace, noi, slujitorii învățămîntului, simțim mai puternic chemarea pe care o avem, de educare a tinerelor generații în spiritul păcii. În calitatea mea de educatoare, am urmărit și eu — în acțiunile și activitățile pe care le-am desfășurat în grădiniță — să îi fac pe preșcolari să înțeleagă frămîntările prin care trece omenirea, străduința de a menține și asigura pacea în întreaga lume. Am pornit de la puterea lor de înțelegere — în conștiința lor, pacea înseamnă liniște, ordine, dreptate, libertate — căutînd ca, prin diferite forme și mijloace, să-i fac să sesizeze sensurile multiple ale acestei noțiuni. Pentru aceasta s-a dovedit utilă alegerea unor poezii ca **„Pace"** de Virgil Carianopol, **„Ceaușescu-pace"** de Aurel Ciurunga, **„Cîntec de pace"** de Elena Dragos, iar în cadrul activităților muzicale, a unor cîntece precum **„Dalbe flori"** de Ioan Miclea, **„Lumea copiilor"** de Aurel Giroveanu, **„Toți copiii lumii", „Să fim veseli"** de C. Bădescu. În cadrul activităților de desen, la intuirea semnificației culorilor am adăugat și cunoașterea de către copii a simbolurilor păcii. Ei au realizat lucrări intitulate sugestiv : **„Ce doresc eu cînd este pace", „Ce înseamnă pacea", „Copiii din țara mea", „Copilărie fericită".** Tot în cadrul activităților artistico-plastice, am confecționat, împreună cu copiii, albumul **„Ceaușescu, România ocrotesc copilăria"**, pliante : **„De ziua copilului", „Copiii lumii doresc pacea"**, colajele **„Porumbei ai păcii", „Flori pentru toți copiii lumii".**

În cadrul Organizației Șoimii Patriei, am desfășurat convorbiri pe bază de imagini : **„Tovarășul Nicolae Ceaușescu — promotor al păcii", „România dorește pace"**, am organizat manifestări cultural-artistice în care, prin vers și cînt, preșcolarii și-au exprimat bucuria de a trăi liberi și fericiți, într-o țară bogată și frumoasă, cum este a noastră, recunoștința pentru minunatele condiții create.

Educ. LIUȚA ZAGREANU
Grădinița Nr. 1 din comuna Parva, județul Bistrița-Năsăud

Redacția și administrația : Piața Scînteii nr. 1, București, telefon : 17 60 10

Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"